СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CX П'ЯТНИЦЯ, 13 ЧЕРВНЯ 2003 РОКУ ЧИСЛО 24 VOL. CX FRIDAY, JUNE 13, 2003 No. 24

„Краса заради життя"

Добродійна акція - показ моди - зібрала близько 100 тисяч дол. для жінок України

Наталія Швачко в Нью-Йорку (з колекції Вікторії Ґрес).

НЬЮ-ЙОРК, Н. Й. – Протягом семи днів три модельєри з України – Анна Бабенко, Вікторія Ґрес і Оксана Караванська показали свою творчість у п'ятьох містах США і Канади. Ця інтенсивна програма показу мод пройшла під гаслом „Тому що життя є прекрасним". Її ціллю було зібрати кошти для придбання мобільного медичного обладнання, необхідного в діягностиці рака молочної залози (рак грудей) у жінок в Україні. Ця програма – показ моди – є продовженням акції, яка почалася в листопаді 2002 року в Україні, з ініціятиви Українського жіночого фонду, під назвою „Краса заради життя".

Теперішня програма відкрилася в Чикаґо 30 травня, а після того, 31 травня, – в Дітройті, 1 червня – в Торонто, 5 червня – у Вашинґтоні, а 7 червня – в Нью-Йорку. Член Організаційного комітету освітньої кампанії „Краса заради життя" та ініціятор американського турне Марта Коломиєць сказала, що хоча добродійні внески ще точно не обчислені, організатори очікують, що близько 100 тисяч дол. було зібрано в тих п'ятьох містах.

Для всіх трьох модельєрів, котрі безкоштовно віддали гуманітарній справі свій час і зусилля, це були перші відвідини Америки, і водночас це був перший такий широкий показ українських мод тут. І безумовно, їхня творчість викликала щире захоплення у всіх згаданих містах.

В Нью-Йорку показ мод відбувся в Українському Інституті Америки, де вечір почався „тихим авкціоном": десятки предметів і послуг були подаровані, як, наприклад, підписаний футбольний м'яч від команди київського „Динамо", оригінальні живописні твори, відпочинок на Союзівці, приватне зайняття з ковзанярства з Оксаною Баюл. Другий поверх Інституту був трансформований у спеціяльний подіюм, де понад десять модельок, котрі також подарували цій справі свій час, показували творчість трьох українських модельєрів.

Поміж моделками в Нью-Йорку була „Міс Україна" 1996 року Наталія Швачко, котра тепер живе і працює в Америці. Після показу моди вона на хвилинку виступила перед присутніми, щоб розповісти свою історію. Її батько, сказала вона, був жертвою хвороби рака, і „до сьогоднішнього дня я пам'ятаю, як тяжко він страждав... Коли я вперше приїхала до Сполучених Штатів, моїм єдиним страхом були кошти медичної обслуги. Медична обслуга в Америці страшенно дорога, тоді як в Україні вона була безкоштовною. Але помалу я прийшла до зрозуміння,

(Продовження на стор. 9)

З колекції Оксани Караванської

Український миротворчий контингент перебуватиме в Іраку

КИЇВ. – 11 червня в Україну прибула польська делегація на чолі з головою Бюра національної безпеки Мареком Сівцем для обговорення деталів перебування українського миротворчого контингенту в Іраку, у польському секторі.

Після зустрічі того ж дня, в середу, українська і польська сторони в особах секретаря Ради національної безпеки та оборони України Євгена Марчука і М. Сівця передали до засобів масової інформації спільну заяву, в якій позитивно оцінили схвалене Верховною Радою рішення щодо участи підрозділу Збройних Сил України у повоєнній стабілізаційній праці в Іраку. Як свідчить текст цієї заяви, військові відомства України і Польщі координуватимуть свої зусилля, щоб запевнити ефективну взаємодію української і польської військових формацій в Іраку. З цією метою буде укладено спеціяльну угоду про українсько-польське співробітництво в рамках повоєнної відбудови Іраку. Ретроспективно сторони відзначили успішну діяльність українсько-польського миротворчого батальйону у складі міжнародних сил з підтримки миру у Боснії, констатуючи, що цей спільний досвід істотно сприятиме успіхові в запевненні миру в Іраку.

Закон про відіслання українського військового контингенту до Іраку Верховна Рада підтримала 5 червня. За це рішення проголосували 273 депутати. Загальна чисельність українського контингенту становитиме до

(Закінчення на стор. 3)

Талановитий підліток викликав співчуття української громади Америки

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Ігор Лобок, 14-річний музично обдарований підліток, належить до цілого гурту зубожілих киян – пенсіонерів, інвалідів, які пропонують свої таланти у переходах і зупинках підземок. У Ігоря була своя мета: граючи на позиченій в школі скрипці, він збирав гроші, щоб купити свою власну скрипку. Будучи відмінником в школі, Ігор мріє після її закінчення здобувати музичну освіту.

Щоб привернути увагу киян до убогости талановитих мешканців столиці, 47-річний журналіст Віталій Нечипоренко організував і очолив неприбуткову організацію допомоги – Спілку гуманістів України. Її першою допомоговою акцією був фестиваль під назвою „Пісні підземелля". Фестиваль відбувся 5 лютого 2003 року. На ньому виступили 10 вуличних музик і груп. Ігор Лобок був одним із виконавців.

Роман Воронович київський кореспондент англомовного „Українського Тижневика", що є одним із видань Українського Народного Союзу написав про все це („The Ukrainian Weekly", ч.13, 30 березня). Стаття привернула увагу і зворушила багатьох читачів тижневика. У висліді поплили щедрі пожертви від американської української громади для Ігоря Лобка. 4 червня інформаційне агентство УНІАН повідомило:

„Лавреат першого фестивалю „Пісні підземелля" чотирнадцятирічний київський десятикласник Ігор Лобок 4 червня з рук американського журналіста, „Українського тижневика" (США) Романа Вороновича отримав професійну скрипку, яку було придбано на пожертви від читачів тижневика – американців українського походження. Читачів тижневика особливо зворушила доля наймолодшого учасника фестивалю, І. Лобка, який розповів, що мріє мати власну скрипку: 12 американських громадян передали Романові Вороновичу 1,440 дол. Найпершою зробила свій внесок, який є й найбільшим (500 дол.), Мотрія Кокорис, архітектор з Нью-Йорку, котра нещодавно стала першою українкою, яка побувала на Північному полюсі. Вона також передала Ігореві клаптик з того українського прапору, що був нею встановлений на Полюсі. Крім скрипки Ігор отримав концертний костюм. А решта коштів та внески, які надійдуть у майбутньому, вирішено використати на навчання талановитого підлітка, оскільки безкоштовно здобути вищу музичну освіту у Києві практично неможливо. Патронат над витрачанням коштів здійснюватиме Роман Воронович і його газета".

Стаття Р. Вороновича в „Українському Тижневику", відгук і жертвенність українсько-американської громади стали у пригоді Ігореві та розв'язали один із багатьох клопотів.

Х.В.–Ф.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Парлямент обговорив програму приватизації

КИЇВ. – Представники спеціяльної парляментської Контрольної комісії з приватизації під час обговорення 5 червня державної програми приватизації на найближчі 5 років закликали депутатів надіслати документ на повторне перше читання. За програмою приватизації, до 2008 року відбуватиметься заключний етап роздержавлення майна. На продаж підуть найприбутковіші і найприбутковіші підприємства. Контрольну комісію Верховної Ради найбільше бентежить те, що до переліку об'єктів, які підлягатимуть приватизації, увійшли навіть стратегічні галузі, зокрема лікеро-горілчана, оборонна, атомна електроенергетика. Крім того, програмою передбачається прийняття галузевих програм, які щороку затверджуватиме Кабінет міністрів. На думку голови комісії Валентини Семенюк, у такий спосіб парлямент взагалі буде відчужений від контролі за приватизацією. Керівник фонду М. Чечетов заявив, що депутати неправильно зрозуміли зміст програми, яка, за його словами, у стратегічних галузях передбачає лише продаж об'єктів соціяльної інфраструктури, тобто дитячих садків, їдалень, розважальних закладів. М. Чечетов пообіцяв виправити двозначне тлумачення і застеріг депутатів, що відсутність програми, як є тепер, означатиме, що приватизація відбуватиметься на підставі урядових указів або директив. Тому, мовляв, минулий етап роздержавлення позначений доведенням підприємств до банкрутства, які потім переходять у власність за борги поза будь-якими конкурсами.

Офіційні спостерігачі зможуть бути на всіх виборах

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма 5 червня підписав закон, який дозволяє Центральній виборчій комісії реєструвати офіційних закордонних спостерігачів на будь-яких виборах, а не лише на виборах народних депутатів. Закон набирає чинности від дня опублікування, повідомила прес-служба Президента. Передбачається внесення змін, до законів про друковані засоби масової інформації, про телебачення і радіомовлення, про Центральну виборчу комісію.

Україна відкладає підписання угоди з Росією про транзит нафти

КИЇВ. – Український уряд вирішив відкласти підписання угоди з Росією про транзит нафти до часу, коли буде вирішено спосіб використання новозбудованого нафтопроводу Одеса-Броди. Пресові повідомлення 11 червня цитують міністра економіки та з питань евроінтеграції Валерія Хорошковського, який сказав, що необхідно ухвалити політичне рішення щодо використання того трубопроводу у прямому чи у зворотному напрямку. Російська компанія ТНК пропонує тимчасове зворотне транспортування російської нафти за маршрутом Броди-Одеса. Европейська Комісія підтримала проєкт використання нафтопроводу у прямому напрямку, тобто транспортування каспійської нафти через Одесу в Европу. Нафтопровід Одеса-Броди-Ґданськ міг би постачати до Европи 40 мільйонів тонн нафти на рік. Перша черга української частини коридору включає нафтотермінал „Південний" в районі Одеси і нафтопровід Одеса-Броди завдовжки 673 кілометрів.

Україну обрано віце-головою комітету ООН з координації програм

КИЇВ. – Україну одноголосно обрано віце-головою комітету ООН з координації програм, повідомила 10 червня прес-служба Міністерства закордонних справ України. Це сталося під час 43 сесії згаданого комітету ООН з програми і координації, яка розпочалась у Нью-Йорку 9 червня. Передбачається, що під час засідань під керівництвом української сторони розглядатимуться пропозиції щодо підвищення ефективности діяльности ООН в адміністративній і бюджетній галузях та буде вироблено основи програм бюджету ООН на 2004-2005 роки. Також плянується обговорити шляхи забезпечення виконання окремих положень Декларації Тисячоліття, яка була схвалена главами держав – членів ООН на зустрічі у вересні 2000 року в Нью-Йорку.

Л. Кучма помилував 50 засуджених

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма 9 червня помилував 50 засуджених до позбавлення волі та інших мір покарання. Указ про помилування Л.Кучма підписав 5 червня. Пропозиції про помилування було внесено комісією при Президентові України з питань помилування, при цьому враховувався характер та обставини злочинів, ставлення до скоєного, сімейний стан та матеріяльне становище. Комісія погодилася з пропозиціями Управління з питань помилування про відхилення клопотань про помилування щодо 410 засуджених, які не стали на шлях виправлення або відбули незначну частину покарань.

Канонізація православних священиків у Холмі

ХОЛМ, Польща. – 8 червня відбулася церемонія канонізації вісьмох православних священиків, закатованих під час українсько-польських міжетнічних конфліктів періоду Другої світової війни. Канонізацію здійснив православний митрополит Польщі Салва. У церкві Івана Богослова в Холмі зібралися священики з Польщі та України. Позитивно оцінивши факт згоди польського уряду на такі дії, О. Боровик зауважив, що після липневої візити Александра Кваснєвського до Волині холмщаки все ж збираються побувати на своїй прабатьківщині і вшанувати пам'ять земляків зі трьохсот спалених 1943-44 років українських сіл Холмщини. 11 липня у Луцьку має відбудетися зустріч президентів України і Польщі у рамках жалобних заходів з нагоди 60 роковин українсько-польського конфлікту на Волині.

Занепокоєння поширенням наркоманії серед молоді

КИЇВ. – 80 відсотків українських наркоманів – молодь. Про це 4 червня у Національній спілці журналістів України повідомив перший заступник голови Державного комітету України у справах сім'ї та молоді К. Ващенко. Загалом тепер в Україні зареєстровано 90 тис. наркозалежних, з яких 6 тис. – діти віком до 14 років. Середній вік наркомана в Україні – 26 років. Тепер рівень розповсюдження наркотиків в Україні становить 400 на 100 тис. осіб. Це удвічі більше, ніж у Голяндії, майже так само, як у Німеччині, Бельгії та Угорщині і вдвічі менше, ніж у Великій Британії, Італії та Люксембурзі. Найпопулярнішим в Україні наркотиком є діметрол – саморобний наркотик, який в народі називається „ширка", „компот" або „чорна". Також широко поширені різні сорти канабісу „коноплі".

Відновлено кримінальне розслідування проти Ю. Тимошенко

КИЇВ. – Генеральна прокуратура України відновила розслідування у кримінальній справі за звинуваченням на адресу народного депутата Юлії Тимошенко, її чоловіка Олександра Тимошенка та колишніх керівників корпорації „Єдині енергетичні системи України". Підставою для цього стало 10 червня рішення Верховного суду України, який зупинив виконання ухвали Київського обласного апеляційного суду про закриття згаданих справ. Верховний суд України залишив у силі запобіжний захід у вигляді утримання під вартою колишніх працівників компанії ЄЕСУ – Генадія Тимошенка, Євгена Шаго, Антоніни Болюри і Лідії Сокольченко.

За повідомленнями інформаційних агентств

Голова Львівської обласної державної адміністрації звільнений

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 4 червня голова державної адміністрації Львівської области Мирон Янків приїхав до Палацу мистецтв у Львові, де мало відбуватися нагородження журналістів з нагоди професійного свята. Коли він вийшов з авта, подзвонив мобільний телефон. Обличчя губернатора змінилося. Він сів знову в авто і помчав до обласної адміністрації. Невдовзі стало відомо про його звільнення з посади (голова обласної державної адміністрації є представником Президента і ним призначається) .

Новина про звільнення голови адміністрації викликала у Львові струс, хоча в поінформованих колах на щось таке чекали. Найактивніше про відставку М. Янківа говорилося після трагедії на Скнилівському летовищі. „Відставка" М. Янківа стала несподіванкою також через те, що прем'єр Віктор Янукович був задоволений нещодавньою візитою в область. Власне, чи не найголовнішою причиною струсу від звільнення М. Янкова стало те, що про його відставку перестали говорити.

Офіційні чинники підтверили: 4 червня Л. Кучма підписав указ про звільнення М. Янкова – після того, як Координаційний комітет з боротьби проти корупції та організованої злочинности при Президентові України, який очолює Ольга Колінько, вивчив стан діяльности правоохоронних та інших органів державної виконавчої влади з питань виконання вимог чинного законодавства про боротьбу з корупцією і організованою злочинністю у Львівській області і доповів Л. Кучмі про результати своєї перевірки. Того ж дня у М. Янкова стався серцевий напад і його було госпіталізовано.

Прем'єр-міністер В. Янукович на нараді адміністративно-господарського активу Львівщини представив нового губернатора Олександра Сендегу і заявив, що питання працевлаштування М. Янкова вирішуватиметься після його виходу з лікарні.

В. Янукович побував у Львівському обласному кардіологічному центрі, де зараз перебуває М. Янків, і зустрівся з М. Янківим особисто, а також з його лікарями. За словами В. Януковича, М. Янків відверто каже, що недоліки у праці місцевої влади він відчував ще з самого початку своєї діяльности на цій посаді, але в нього не завжди вистачало можливостей вирішувати проблемні питання.

6 червня на позачерговому засіданні сесії Львівської обласної ради було створено депутатську більшість на базі фракцій „Ділова Львівщина" та „Наша Україна". Під час перебування прем'єра у Львові депутати більшости обласної ради звернулися до нього з листом, у якому звернули увагу на безпрецедентне втручання виконавчих органів влади у діяльність представницької влади области, що дестабілізує ситуацію, створює напругу в широких колах громадськости.

Мирон Янків у своєму кабінеті. Фото: УНІАН

Інтернет-газета „Українська правда" з приводу цих подій пише: „Говорити про унікальність зловживань на Львівщині, які нібито стали причиною звільнення львівського губернатора, якось навіть непристойно. Очевидно, М. Янків просто не вписався в передвиборні пляни та схеми влади, намальовані у поважних київських кабінетах – мабуть таки, російськими політтехнологами".

За матеріялами преси

Зустріч щодо Конституції

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 10 червня Президент України Л. Кучма вперше зустрівся з усіма провідниками парляментських груп і фракцій, щоб обговорити питання про запропоновані ним зміни до Конституції. На зустріч прибули провідники опозиції, зокрема Петро Симоненко, Олександер Мороз, Юлія Тимошенко, Віктор Ющенко та інші.

Президент на зустрічі повідомив, що наступні президентські вибори мають відбутися в останню неділю жовтня 2004 року. Окремо він виділив питання доцільности проведення виборів Президента України, парляменту та місцевих рад протягом одного року, тому що навколо цього питання точиться чи не найбільше суперечок та дискусій. Л. Кучма висловив переконання, що хід і результати обговорення законопроєкту дають підстави судити, що є цілком реальна можливість досягнення компромісних рішень з цієї проблеми.

Існування розбіжностей Л. Кучма назвав цілком закономірним і наголосив, що готовий шукати компроміс також в інших питаннях змін до Конституції, в тому числі запровадження двопалатної структури парляменту, кількости народних депутатів, прийняття законів на всеукраїнському референдумі, припинення повноважень парляменту.

Провідник Компартії України Петро Симоненко сказав, що президентський законопроєкт конституційної реформи може підтримати фракція „Наша Україна", яка повністю перебуває у руслі інтересів Президента. Він додав: „Прихована форма співпраці „Нашої України" і Віктора Ющенка з Адміністрацією Президента, пошук власних інтересів в особистих зустрічах з Президентом знайдуть відображення саме в тому, що президентський законопроєкт отримає 300 голосів у разі підтримки його 'Нашою Україною' ". Комуністи, сказав П. Симоненко, не можуть залишати за Президентом вертикаль влади, яка доходить до районних центрів, оскільки ця вертикаль використовуватиме поліцейські функції, щоб управляти країною.

Інтернет-газета „Українська правда" з приводу зустрічі вважає, що „політична реформа нарешті звела на одній території Л. Кучму і антикучмістів." Л. Кучма виступив зі вступним словом, потім послухав кожну політичну силу. Ніхто не коментував.

Після зустрічі провідники фракцій вийшли до представників преси. Л. Кравчук сказав, що існують три питання конституційної реформи, які фракціям треба зараз детально обговорити. Перше – це пропорційні вибори до парляменту, друге – чи може Президент одноосібно призначати „силовиків" (тобто міністрів оборони, внутрішніх справ і керівника Служби безпеки), а також питання усіх виборів в один рік.

За словами Ю. Тимошенко, Л. Кравчук запропонував, що перед офіційним внесенням до парляменту фракції отримають від Президента підготовлений ним законопроєкт, після цього депутати мають визначатися щодо яких статтей буде 300 голосів і на цих засадах Президент має побудувати остаточний законопроєкт. Л. Кучма з пропозицією погодився.

О. Мороз сказав, що ключовою проблемою конституційної реформи є одночасні вибори на 5 років президента, парляменту і місцевих рад. У цьому випадку, якщо парлямент іде у відставку, то всі йдуть у відставку. В. Ющенко підтвердив, що абсолютна більшість на зустрічі виступила проти суміщення термінів.

За матеріялами преси

Український...

(Закінчення зі стор. 1)

1800 військовослужбовців. В це число входитимуть військовослужбовці РХБ-батальйону з Кувейту, які дали згоду на передислькацію до Іраку.

Кабінет міністрів своєю постановою від 2 червня встановив, що тривалість службового відрядження українських військовослужбовців до Коаліційного координаційного центру в Іраку при Центральному командуванні збройних сил США не повинна перевищувати 12 місяців.

Виступаючи у ході обговорення питання про направлення миротворців, Євген Марчук заявив, що США обіцяють протягом року компенсувати дві третини з 69.4 мільйона гривень витрат України на відіслання військових до Іраку, а також що закон України про участь у миротворчих операціях у всіх принципових питаннях відповідає вимогам резолюції Ради безпеки ООН. Згоду на передислькацію своїх військ дали парляменти 16 держав. За участь у миротворчій діяльності Україна отримала від ООН 171 млн. долярів.

УНІАН

У Верховній Раді України 5 червня при обговоренні питання вислання українського континґенту до Іраку – Є. Марчук (зліва) і Г. Крючков.
Фото: УНІАН

Про відсутність національної гордости у „малоросів"

Який історик порадив Леонідові Кучмі вшанувати пам'ять імператора-українофоба?

САНКТ-ПЕТЕРБУРҐ, Росія. – „Президент України Леонід Кучма, перебуваючи наприкінці травня в Санкт-Петербурзі з чотириденною робочою візитою, оглянув місце, де встановлено пам'ятник російському імператорові Олександрові II, подарований Україною до 300-річчя міста Санкт-Петербурґу", – повідомила 5 червня прес-служба глави держави.

Цар Олександер II належить до „проґресивних" російських монархів із німецької династії, яка під псевдонімом Романових правила Росією від 1761-го до 1917 року. Микола I, його батько та попередник на престолі – солдафон, самодур, реакціонер, „жандарм Европи", душитель кількох революцій – мріяв про те, щоб син „був у душі військовим". Дитина, однак, виросла майже лібералом, хай хистким і непослідовним, – принаймні, якщо його в цьому сенсі порівнювати з усіма попередниками та наступниками аж до Горбачова.

В історію Олександер Миколайович увійшов як „цар-визволитель". Й хоча скасування кріпацтва виявилося далеко не єдиною його заслугою перед росіянами, вже лише за це він справді вартий пам'ятника. А крім того, він запровадив всестанове місцеве самоуправління та суд присяжних. Здійснив військову реформу: замінивши рекрутчину загальною військовою повинністю. Скасував тілесні покарання, послабив університетський устав та цензуру, надав публічного характеру формуванню державного бюджету.

Це тоді, за Олександра, в російській мові з'явилися такі політичні терміни, як „гласність" та „відлига". Серце цього монарха, як писав Тютчев, „володіло інстинктом проґресу".

Невдячні піддані організували шість замахів на життя царя-визволителя. Останній виявився вдалим: царя було вбито. Його наступники – реакціонер-консерватор Олександр III та Микола II (ні риба, ні м'ясо), довели Росію до революції.

В сьогоденній Росії ім'я царя Олександра II на своїх партійних знаменах накреслив Союз правих сил. Поки з ініціятиви СПС та московського уряду біля Кутаф'євої вежі Кремля лише збираються спорудити монумент „царю-визволителю", Л. Кучма вже презентував пам'ятник Петербургові.

Кращого подарунку й придумати годі – хіба що було б слід вшанувати Петра I за знищення Батурина та замордування гетьмана Полуботка, чи Катерину II – за депортацію козаків на Кубань та знищення Січі й залишків української автономії.

Як не намагався наш гуманітарій, екс-віце-прем'єр Семиноженко знову злучити українську та російську історії, вони у нас все ж таки різні, й роля в них одних і тих же осіб також не однакова. Отож хай собі Нємцов та Хакамада вкупі з Лужковим шанують та пишаються Олександром II, але цікаво було б знати, який „історик" порадив Л. Кучмі вшанувати пам'ять імператора, за царювання якого було видано два найжорсткіших в історії імперії державних акти супроти української мови, при цьому один з них було підписано власноручно імператором.

Жоден російський цар не вживав до української мови таких драконівських репресивних заходів, як саме Олександер II. І ось щира йому подяка від президента незалежної України Леоніда Кучми – і за Валуєвський циркуляр 1863 року, і за Емський указ 1876 року! Спасибі за зформульоване олександрівським міністром Валуєвим кредо російських імперіялістів щодо України – „нікакого отдєльного малоросійского язика нє било, нєт и бить нє можєт".

Низький уклін цареві Олександрові від „гетьмана Леоніда": за табу на україномовні вистави, за заборону правопису, за вето на друк підручників, за знищення у зародку бодай початкової освіти українською мовою. І це ще не все, бо далі Емський указ доповнювався наступниками „визволителя": там і заборона україномовних проповідей та хрещення українськими іменами, і категоричне „ні" вживанню української мови в офіційних установах.

Щире малоросійське спасибі від Кучми цареві Олександрові за те, що, як писав 1871 року Микола Костомаров, „українська література практично перестала існувати в межах Російської імперії".

От невдячний Кваснєвський не здогадався вклонитися Олександрові за придушення польського повстання 1863 року. Іслам Карімов та Сапармурат Ніязов не вшанували його за підкорення Центральної Азії, а чеченці не вклонилися за остаточне приборкання Кавказу. Зате Леонід Данилович віддячив імператорові-українофобові. Іншого подарунку для Петербургу в України не знайшлося.

Кому ж за таку підставу має дякувати Леоніда Данилович – то вже йому самому й видніше. Не хочеться вірити в те, що Президент свідомо вирішив кинути виклик тим українцям, які ще не махнули рукою на українську мову, і для яких мовна нормотворчість імператора, цілком природно, є національно принизливою.

Можливо, працюючи за допомогою анонімних науковців над своєю історичною книгою „Україна не Росія", Леонід Данилович ще не простудіював середини XIX століття й не ознайомився із специфічною роллю „царя-визволителя" в літописі України. Але з такими знаннями за написання книжок з історичними роздумами краще не братися.

Принаймні, хай би ту книгу, якщо нам від неї вже нема куди подітися, видали по закінченню президентських повноважень Леоніда Даниловича, аби наші спритні чиновники не встигли зробити з неї те, що сталінські партфункціонери зробили з „Краткого курсу" історії ВКП(б).

Олег Медведєв,
„Українська Правда"

АМЕРИКА І СВІТ

Головний редактор „Нью-Йорк Таймсу" звільнився з посади

НЬЮ-ЙОРК. – Щоб зосередитись на відновленні довіри до видання видавець газети „Нью-Йорк Таймс" Артур Зульцберґер мол., 5 червня прийняв резиґнацію головного редактора, 60-річного Говела Рейнса, і 52-річного Джералда М. Бойда, керівного редактора. Видавець А. Зульцберґер подякував обидвом редакторам за їхню працю для газети та розуміння, що справу газети вони поставили вище за особисті інтереси. Резиґнації обидвох були спричинені нещодавним скандалом в англомовному щоденнику „Нью-Йорк Таймс", довкола їхнього кореспондента Джейсона Блейра, і невдоволенням інших кореспондентів-працівників газети керівництвом.

Сота подорож Івана Павла II – до Хорватії

ЗАҐРЕБ, Хорватія. – Папа Іван Павло II прибув 5 червня до Хорватії – це його сота закордонна подорож, відколи він був обраний Римським Першосвященником. Під час візити, яка тривала 5 днів, Іван Павло II, якому виповнилось 83 роки, відвідав декілька міст, починаючи з Рієки, що розташована на півночі Хорватії. Його вітали тисячі прочан. Після того він відбув до місцевої семінарії, де зустрівся з президентом країни Стіпе Месічем та провів переговори. 6 червня Папа відвідав Дубровнік на далматинському узбережжі та беатифікував місцеву черницю, яка заснувала релігійний орден для допомоги бідним. 7 червня Папа Іван Павло II побував у місті Осієк на сході країни, де його вітали десятки тисяч людей, багато з яких приїхали з Угорщини, Боснії-Герцеговини, Сербії та Чорногорії. Відправляючи Богослужбу перед 150 тисячами прочан поблизу Осієка він закликав до примирення. Святіший Отець відвідав собор у місті Дяково і поблизьке село, де освятив наріжний камінь відбудовуваної церкви, зруйнованої під час боїв. Це треті його відвідини Хорватії з часу оголошення нею незалежности від Югославії 1991 року. Іван Павло II також зустрівся з представниками Православної Церкви Сербії, що розглядається як знак примирення в країні, переважна більшість якої є католиками.

Поляки проголосували за вступ Польщі до Евросоюзу

ВАРШАВА, Польща. – 77.4 відсотка поляків на референдумі, що проходив 8 червня, проголосували за вступ Польщі до Евросоюзу. Згідно з остаточними підсумками референдуму, оголошеними державною виборчою комісією Польщі, „проти" проголосували 22.5 відсотка громадян. У голосуванні взяли участь 58.8 відсотка всього електорату країни. Як показала попередня аналіза підсумків референдуму, за вступ до Евросоюзу найактивніше голосували жителі великих міст і реґіонів, що розташовані біля західнього кордону Польщі. Активність виборців у Польщі була несподівано високою. Польща є найбільшою з 10 країн, які мають приєднатися до ЕС наступного року. Активність під час голосування в Польщі була на 7 відсотків вищою 50-відсоткового мінімуму, необхідного для чинности рішення референдуму.

У Грузії звільнено викрадених працівників ООН

ТБІЛІСІ, Грузія. – У Грузії 10 червня звільнено чотирьох працівників місії Організації Об'єднаних Націй, яких викрали 5 червня під час чергового патрулювання Кодорської ущелини, що при кордоні з Абхазією. Викрадачі чотирьох представників ООН у Грузії погодилися звільнити заручників навіть за умови, коли їм не буде виплачено три мільйони долярів, на чому вони наполягали раніше. Спеціяльний посередник грузинського президента Едуарда Шеварднадзе повідомив, що викрадачі погодилися звільнити захоплених працівників ООН у ході переговорів з представниками уряду Грузії. Викрадачі зажадали замість викупу недоторканности від кримінальної відповідальности.

Напад на американських вояків в Іраку

БАГДАД, Ірак. – У західньому Іраку на перепускному пункті поблизу сирійського кордону 9 червня застрелено американського вояка. Повідомляють, що кілька озброєних осіб наблизилися до вояка, прикидаючись, що їм була потрібна медична допомога, а потім застрелили його. Інші американські військовики, що перебували поблизу, відкрили вогонь, убили одного нападника і схопили іншого.

Президент В. Путін підписав угоду про роззброєння

МОСКВА. – Російський президент Володимир Путін 7 червня надав чинности ключовій угоді про роззброєння, підписаній зі Сполученими Штатами. Угодою передбачено, що обидві країни скоротять свій ядерний арсенал на дві третини до 2012 року. Російський парлямент мусив ратифікувати угоду ще в березні, проте відклав голосування через опозицію Москви до війни в Іраку. Державна дума схвалила угоду тільки в травні, після звернення президента В. Путіна.

Гіларі Клінтон опублікувала мемуари

НЬЮ-ЙОРК. – Колишня Перша Лейді США Гіларі Клінтон 5 червня розповіла про свої мемуари „Життєва історія", які 9 червня появилися в розпродажі, – по тому, як до преси проникли деякі уривки. Вона сказала, що в мемуарах йтиметься як про гарні, так і про важкі часи. В мемуарах Г. Клінтон пише, що вона була вбита горем і обурена, коли дізналась про зв'язок її чоловіка, колишнього президента Била Клінтона, з Монікою Левінською. З приводу появи мемуарів Г. Клінтон провела ряд розмов стосовно своєї книжки „Життєва історія", де описано події, що їх вона як Перша Лейді переживала впродовж двох каденцій її чоловіка Б. Клінтона на становищі Президента країни. Г. Клінтон отримала вісім мільйонів долярів завдатку за книжку, яку змальовують як відвертий і докладний звіт восьми років, протягом яких вона була Першою Лейді США. Водночас деякі оглядачі вважають рекляму нової книги підтвердженням президентських амбіцій колишньої Першої Лейді.

Донькам диктаторів в Британії – не місце!

ЛОНДОН. – Британська влада заявила 5 червня, що навіть не розглядатиме подання про політичний притулок, з яким до них звернулися дві доньки Садама Гусейна, – Рана і Раґад. Представники британського Міністерства внутрішніх справ заявили, що не розглядатимуть прохання про надання притулку від будь-кого, хто причетний до порушень прав людини, а до цієї категорії потрапляють родичі Садама Гусейна. Клопотання про надання притулку у Британії дочкам Садама надійшло від двоюрідного брата колишнього іракського керівника Іззі-Діна Мугамеда Гасана аль Маджида, який втік з Іраку 1995 року. Обидві жінки мешкають у злиденних умовах у будинку у Баґдаді. Їхніх чоловіків було вбито 1996 року, як вважають, за наказом іракського президента, коли їх привабили повернутися до Іраку з Йорданії, до якої вони втекли.

За матеріялами ЗМІ

Тернистий шлях до миру на Близькому Сході

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Незважаючи на зустріч ізраїльського і палестинського прем'єрів 4 червня в Акабі з Президентом Джорджем Бушом та згоду Арієла Шарона і Махмуда Абаса прийняти міжнародний мирний плян, насильство з обох сторін продовжується.

8 червня члени палестинського войовничого угрупування „Гамас" напали на військову прикордонну сторожу ізраїльтян вбивши одного воїна та ранивши семеро інших. У відплату 10 червня ізраїльське військо здійснило замах на одного з чільних командувачів угрупування „Гамас" – Азіза аль-Рантісі, що їхав у своєму автомобілі вулицями міста Ґаза. Він вижив. Під час нападу загинуло троє осіб і понад 20 зазнали поранень. Після того, як А. аль-Рантісі було надано допомогу в лікарні, він заявив, що палестинці і далі протистоятимуть ізраїльтянам. 11 червня палестинці помстилися і знищили ізраїльський автобус – 15 осіб загинуло, а 60 поранено.

А. Шарон, промовляючи після останньої хвилі насильства на Близькому Сході, дав чітко зрозуміти, що він і далі прихильний до міжнародного мирного пляну, але Ізраїль і далі боротиметься з тероризмом, якщо цього не зробить палестинське керівництво.

В напрямку виконання ключових вимог мирного пляну, ізраїльська армія і далі усуває сторожові вежі єврейських поселенців на Західньому березі Йордану. Впродовж ночі було знищено 8 таких сторожових веж.Це маленькі, але очевидні перші кроки. Загалом плян закликає до усунення 90 поселенських сторожових веж, створених відтоді, як А. Шарон прийшов до влади у березні 2001року.

Палестинці сприйняли усунення сторожових веж по різному. Один із палестинських міністрів назвав це оманливою грою. Інший представник палестинців, міністер праці Гассан Хатіб, заявив, що знищення єврейських поселень – це крок у правильному напрямку.

Водночас провідники єврейських поселенців погрожують чинити спротив подальшим руйнуванням.

Палестинський прем'єр-міністр Махмуд Абас заявив, що рішуче настроєний на відновлення контактів з палестинськими войовничими угрупованнями, щоб переконати їх у потребі зупинити збройну боротьбу проти ізраїльтян. М. Абас засудив спільний напад трьох угруповань на ізраїльський прикордонний пост у смузі Ґаза 8 червня. Войовничі ісламські організації – „Хамас", „Ісламський Джигад" та „Бригади аль-Акси" спільно взяли відповідальність за цей напад. Напад стався за кілька годин по тому як палестинські угруповання відмовилися вести переговори з палестинським прем'єром М. Абасом з приводу перемир'я з Ізраїлем.

На зустрічі 4 червня в Акабі, Йорданія, Президента Джорджа Буша з главами ізраїльського та палестинського урядів Арієлем Шароном та Махмудом Абасом палестинський прем'єр-міністер обіцяв покласти край насильницьким діям палестинців в межах здійснення міжнародного мирного пляну. М. Абас закликав палестинців припинити збройне повстання проти Ізраїлю. А. Шарон, у свою чергу, висловив готовність демонтувати єврейські поселення, незаконно збудовані на палестинських територіях. Заяви обох прем'єрів викликали протести як в Ізраїлі, так і в Палестинській автономії. У Єрусалимі відбулася 40-тисячна демонстрація на підтримку єврейських поселень. Палестинські екстремістські угруповання „Гамас", „Ісламський джигад" та „Народний фронт визволення Палестини" заявили, що не припинять нападів на ізраїльтян. Секретар Державного департаменту Колін Павел 3 червня застеріг главу Палестинської автономії Ясира Арафата від спроб перешкодити мирному процесові. Прем'єр-міністер Ізраїлю А. Шарон заявив, що палестинцям не буде зроблено жодних поступок у відповідності з новим мирним пляном, поки не припиниться насильство. А. Шарон також категорично відкинув вимоги палестинців дозволити їхнім біженцям повернутися до Ізраїлю.

Президент Джордж Буш гостро засудив напади і заявив, що вони підривають намагання замирення на Близькому Сході.

Х. В.-Ф.

„Ми покладаємося на його провід"

11 червня минуло 10 років, як нема з нами великого українського християнина і патріота-соборника Патріярха Мстислава. Чим далі ми відходимо від його доби, тим величнішою стає ця постать, тим більше, вагоміше його значення у загальноукраїнській церковній і політичній історії. Для нас, редакторів „Свободи", є великою приємністю згадувати, що Патріярх Мстислав був постійним читачем і щирим прихильником нашої газети. Перебуваючи на відпочинку у Франції, він писав: „Тут чудове повітря, бракує тільки „Свободи"...". Нижче вміщуємо присвячене сумному десятиліттю звернення Собору єпископів УПЦ в США.

Патріярх Мстислав

Преподобному й улюбленому духовенству і вірним Української Православної Церкви в США та всім, хто жив і працював з Його Святістю Патріярхом/Митрополитом Мстиславом (*1898 †1993) та йшов за його проводом, у десяту річницю його упокоєння.

Улюблені брати і сестри у Христі! Тяжко повірити, що пройшло вже ціле десятиріччя від дня упокоєння Його Святости Патріярха Мстислава. Протягом цих 10 років часто здавалося, що він іще поміж нами, закликає нас серйозно думати про справи сьогодення, особливо про відродження нашої Церкви в Україні, – що було сповненням його мрій.

Характер слуги Божого, Святішого Патріярха Мстислава, народженого в кінці XIX ст., подібно до характеру багатьох інших визначних людей тієї доби, кувався у часи релігійних і політичних переворотів, що творилися у XX столітті, в якому він трудився як політичний, а потім як церковний діяч – ієрарх нашої Церкви понад 40 років. Відзначаючи десяту річницю його упокоєння в Бозі з надією на воскресіння і життя вічне, ті з нас, котрі його знали близько, зокрема ті, що отримали єпископське свячення з його рук, приєднуємося до тих, кого торкнулася його візія Церкви й народу, і підносимо гарячі молитви за спокій його душі, дякуючи водночас Всевишньому, що дав нам можливість жити й служити разом з ним.

Українська Православна Церква в США і в діяспорі, для якої він працював із завзяттям і відданістю, носить печать його архипастирського служіння і втішається при вівтарі світового Православ'я престижем, який він передбачав і в напрямку якого трудився багато років.

В час відзначення 10-ої річниці з дня його упокоєння приклад його життя дає натхнення тим з нас, хто „у Христа хрестившися, у Христа зодягнувшися", виконує різні функції в житті Української Православної Церкви в США і діяспорі, відновити наше зобов'язання якісно і відмінно працювати на славу Бога і для добра і єдности Його святої Церкви.

Візія Патріярха Мстислава відносно життя Церкви в Україні була незмінною, що мало позитивний і заспокоюючий вплив на життя відродженої Церкви. В його особі пов'язувалося передсовєтське і післясовєтське життя України і життя Церкви. Він символізував духовне прагнення багатьох поколінь вірних всіх визнань як в Україні, так і поза нею, і ми лише шкодуємо, що його мрія стала дійсністю аж на схилі його життя. На нашу думку, ані в Україні, ані поза нею немає нікого, хто навіть здалека символізував би так багато всього у перших роках незалежности України.

Ми все ще покладаємося на його провід, що він його так часто подавав у адміністрації нашої святої Церкви, а особливо виклав у своєму заповіті щодо єдности Церкви в Україні.

Нехай його душа спочиває у місці світлім, місці радіснім, місці спокою, де немає ні недуги, ні журби, ні зітхання. Нехай пам'ять про нього буде вічною!

У всеобіймаючій Господній любові –

†**Константин,** Митрополит
†**Антоній,** Архиєпископ
†**Всеволод**, Архиєпископ

Дано 11-го дня, місяця червня, року Божого 2003-го, в день преподобної мучениці Феодосії.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

Що втратила архітектурна спадщина України

Тит Геврик

Віктор В. Вечерський. „Втрачені об'єкти архітектурної спадщини України", Київ – НДІТІАМ – „Головкиївархітектура", 2002.

Появилась довгоочікувана книжка. 593-сторінковий том не тільки подає довгий перелік українських архітектурних пам'яток, що їх втрачено за XX століття, але також деяку інформацію про сучасний стан збереження архітектурних пам'яток в Україні.

Вступне слово до книги написав головний архітектор Києва Сергій Бабушкін, а передмову – сам Віктор Вечерський, в якій він зізнається, що це тільки перша спроба назвати всі втрачені архітектурні пам'ятки України, і буде дуже тяжко, або й неможливо, створити вичерпний список, бо в Україні знищено не тільки численні архітектурні пам'ятки, але й назагал втрачено архівні і музейні збірки, як і історичні записки.

Відзначивши скромність автора, треба висловити йому вдячність, бо в результаті його шляхетних зусиль ми одержали гарний піонерський твір. Наукові зацікавлення В. Вечерського включають історію архітектури та міського планування, як і збереження архітектури взагалі. Він закінчив Київську Національну академію мистецтв та архітектури і є автором багатьох статтей з історії архітектури і міського планування в Україні. Його найновіша праця стосується часів Гетьманської держави. Довгі роки В. Вечерський був редактором журналу „Пам'ятки України" і рівночасно заступником директора відділу збереження і реставрації пам'яток, а також директором відділу наукової підтримки для програми збереження пам'яток. Він має докторат з архітектури і є повним членом ICOMOS (International Council on Monuments and Sites).

У своїй передмові і на наступних сторінках автор висловлює занепокоєння браком пошани в українському суспільстві до архітектурної спадщини і звертає увагу читача на контроверсійну в Україні справу „відбудови" знищених більшовиками архітектурних пам'яток, за яку береться адміністрація Києва.

Щодо цієї другої проблеми, то Вечерський доречно цитує історика архітектури Наталію Логвин: „Якщо пам'ятку архітектури можна знищити, а потім відтворити, то втрачає будь-який сенс історія архітектури разом з охороною культурної спадщини". Складна тема відбудови знищених пам'яток розглядається в деталях пізніше в „Додатках".

Сучасні спроби реставрації історичних архітектурних пам'яток є темою праць славного архітекта XIX століття Віолетта Ле-Дюка. У Франції він відомий зі своєї контроверсійної реставрації катедри Нотр-Дам і міста Каркасон.

В. Вечерський звертає увагу на те, що під час першого десятиліття державної незалежности Україна втратила більше архітектурних пам'яток, ніж за час Першої світової війни.

У 1968 році відомий український радянський письменник Олесь Гончар опублікував свою повість „Собор", в якій порушив тему збереження архітектурної спадщини свого краю (в центрі уваги Гончара – остання церква, що її збудувала Запорізька Січ в ранніх 1770-их роках, за Петра Кальнишевського. Якимсь чудом ця історична будівля збереглася досьогодні в Самарі, тепер Новомосковське, Дніпропетровської области). Після опублікування повість Гончара була вилучена з продажу. Тепер назрів час, щоб цю тему продискутувати відкрито, взявши до уваги ставлення до неї в пост-радянському суспільстві.

Накінець, у своїй передмові В. Вечерський пояснює термінологію, яку він застосував в цій праці. Реєстр у його праці вичисляє найважливіші „архітектурні об'єкти України", а не тільки „архітектурні пам'ятки". Згідно з автором, різниця між ними полягає в тому, що „пам'ятки" посідають юридичний статус і є подані в реєстрі бережених державою архітектурних творів, тоді як „об'єкти" – це ширше поняття. На його думку, неможливо охопити історію української архітектури без включення важливих „об'єктів архітектури".

На жаль, автор не пояснює, в який спосіб він визначає належність до категорії „об'єктів архітектури". Для читача було б корисно довідатися, чому в категорію „об'єктів архітектури" включено структури, які вже давно не існують, наприклад, Литовський замок на Подолі.

Перший розділ, „Утрачена архітектурна спадщина", включає реєстр „об'єктів архітектури", які вже не існують. Ці втрачені будівлі подані географічно, за шістьома головними зонами країни, а відтак за адміністративними областями. Про кожний архітектурний твір в цьому реєстрі подано короткий опис та історію, а також пов'язані наочні матеріяли.

Наступні розділи: „Висновки", „Додатки", Уживані скорочення", і „Джерела" закінчуються англо-

(Закінчення на стор. 16)

Про автора: ***Тит Геврик – керівник Секції мистецтвознавства НТШ-А. Студіював архітектуру і містобудування. Від 1977-го до 2002 року виконував обов'язки головного архітектора університетського містечка Пенсильванського університету у Філядельфії. Автор каталогів виставок Українського музею в Нью-Йорку „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва" (1982). „Дерев'яні храми України – шедеври архітектури" (1987).***

В поклін Патріярхові

Якщо історія, національна і вселюдська, здатна бути вчителькою для нових і нових поколінь, то лише завдяки людям, які приходили у цей світ здійснити певну місію і робили це твердо, цілеспрямовано, жертовно, не спиняючись біля того, розуміє їх їхнє оточення чи ні. Оточення завжди інертніше, повільніше, ніж обрані Богом діячі-керманичі, ось чому переважно так складається, що значення великої людини після її смерти не зменшується, а виростає – її життя і діяльність мовби дістає живе продовження.

Такою особистістю був великий діяч християнської України Патріярх Мстислав, десять років від дня смерти якого минуло 11 червня. Відгукуючись на цей умовний, видимий відхід людини, яка передала нам живий і нетьм'яніючий духовний свій спадок, корифей української журналістики Іван Кедрин-Рудницький писав: „Незабутнім залишиться його подиву гідний організаторський талант, його подиву гідний активізм духовника, громадянина й культурного діяча" („Свобода" 18 червня 1993 року). Втім, робить честь нашій громаді, що вона спромоглася оцінити ролю і велич цього подвижника християнства і українства ще за його життя. Ось ще одна цитата зі „Свободи", з 21 квітня 1982 року: „Більш відповідну особу на чолі Церкви неможливо собі уявити. Він посідає все: бажання вести Церкву, невтомність, почуття обов'язку, несамовиту працьовитість, магнетизм і вміння діяти з підлеглими, доведене до віртуозности. Він посідає великий змисл історизму, поруч власного чару, харизми, бистроти ума й почуття гумору, при гарній, вибагливій поведінці світської людини, що вміє з кожним говорити його мовою...".

Довгою і складною простелилася життєва дорога нащадка полтавських козаків Степана Скрипника, якому в кінці життя судилося стати Патріярхом Мстиславом – другим, як його називають шанувальники, Митрополитом Петром Могилою. У 1917 році він, вояк царської армії, негайно іде в українську революцію, стає хорунжим Армії УНР, виконуючи найвідповідальніші доручення Головного Отамана Симона Петлюри, який доводився Степановій матері рідним братом. Після поразки українських визвольних змагань Степан Скрипник – посол до польського Сейму від окупованих Польщею українських земель Волині, безстрашний захисник православ'я, блискучий знавець церковного життя і водночас – глибокий і далекоглядний політичний аналітик.

Його прихід у Церкву також стався з волі Провидіння: в перші дні війни загинула на вулиці Львова під німецькою бомбою дружина С. Скрипника. Невдовзі він, без дозволу окупаційної німецької влади, висвячується на священика-монаха і після постригу приймає чернече ім'я – Мстислав. Того ж 1942 року Архиєпископ Никанор висвячує Мстислава на Єпископа Переяславського.

По війні Владика Мстислав заангажований в щоденну опіку над українськими православними в таборах Ді-Пі, від 1947-го до 1950 року – Архиєпископ Української Греко-Православної Церкви Канади, відтак на заклик Архиєпископа Івана Теодоровича приїжджає до США, де його обирають головою Консисторії Української Православної Церкви Америки, а після смерти Владики Івана Мстислав очолює УПЦ США як її Митрополит. Щасливий у Бога, він дочекався постання незалежної України, і 5-6 червня 1991 року Собор відродженої УАПЦеркви проголосив патріярхат, обравши його, Мстислава, першим Патріярхом Київським і всієї України. Інтронізація відбулася 18 листопада 1991 року у соборі Святої Софії в Києві.

Він прожив велике, складне і мудре життя – мудре в тому найвищому розумінні слова, яке означає внутрішнє належання Христові, тобто не лише видимій, але й невидимій Церкві. Тому він на 95-му році життя, вже будучи прив'язаним до візочка, поїхав до Львова на перепоховання другого великого християнина – Патріярха Української Греко-Католицької Церкви Йосифа. Не може не вийти на добру дорогу народ, який має таких церковних керманичів.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор –Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (доп. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осциславська (973) 292-9800 (доп. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (доп. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про привітного поліціянта і капосні ключі

Коли розповідаю про свою останню пригоду, що трапилася зі мною – я залишила ключа до стартування двигуна за зачиненими дверима авта, – довкруги чуються голоси друзів та знайомих, що вже раніше пережили оту малу „трагедію" самі, або хтось із їхніх близьких. Все ж завжди є „перший раз", і він трапився мені минулого тижня. Біда тільки, що трапилося це під час зливи, що цієї весни в Нью-Йорку є дуже частим явищем, та ще й до того ж – на широкій парковій площі, яку оточують крамниці.

Сталося, – і я залишилася, повна розпачу, біля свого авта із засвіченими світлами, застартованим двигуном і включеним радіо. Перші розпачливі телефони до загальновідомого автомобільного клюбу „ААА", що має служити у всіх автомобільних проблемах, залишилися без висліду, бо як дістала я відповідь, вони допомагають, коли авто виходить з ладу і зупиняється на дорозі. Таку саму відповідь отримала я від близької поліційної дільниці.

... А мотор гудів, радіо грало, дощ не вщухав. Раптом побачивши на автостраді поліційне авто, я в розпуці вибігла на шосе і почала вимахувати руками. Поліціянт зупинився, спитав, що потребую, і обіцяв приїхати. Справді, за декілька хвилин він вже був біля мого голосного авта і, витягнувши відповідний прилад до такого випадку, – розпочав спроби відчинити двері. Спершу робив це безуспішно з однієї сторони, відтак із другої, а капосне авто ніяк не хотіло поступитися.

Я стояла, нервово переступаючи з ноги на ногу, і вибачалась перед поліціянтом, але він увесь час привітливо усміхався і запевняв, що це „нічого страшного". Вкінці, коли годинник вказував вже 45 хвилин від початку спроби відкрити авто, мій „рятівник" підійшов до мене і з усміхом попросив подати йому руку. Я, думаючи, що він відходить, не маючи змоги відчинити авта, з переляком подала. Але усміхнений поліціянт підвів мене, тримаючи за руку, до дверей авта і з таким же усміхом сказав: „А тепер цією рукою спробуйте двері" і ... двері відчинилися. Коли я радісно спитала його, як маю дякувати, він відповів: „Напишіть про мене", скоро скочив до свого авта і від'їхав.

Виконуючи тепер його прохання, думаю про те, що, здається, вперше в житті трапилося зустріти привітного поліціянта. Як далеко сягає моя пам'ять – поява поліціянта завжди була пов'язана зі страхом та німим запитанням: „Що станеться?". Так воно було ще за часів давньої Польщі, коли поява поліціянта невідклично була зв'язана із обшуком, арештом чи неприємними запитаннями. Так воно було в часах совєтської та німецької окупації і може, навіть гірше, як у Польщі. Навіть в США, здається, що цей атавістичний страх перед людиною в поліційному мундирі, ніколи не минув. А тут несподівано щиро усміхнене обличчя людини, що репрезентує „владу", змінило цей страх, який довгими роками жив підсвідомо у почутті та наказував бути обережним із представниками влади, бо, мовляв, „ніколи не можна знати що буде". Залишилося довір'я та певність, що є також привітливі та помічні поліціянти.

О–КА

Помер д-р Василь Сірський

23 травня відійшов у вічність д-р Василь Сірський – знаний громадський діяч, університетський бібліограф та викладач української мови університету Ватерлю (Канада), автор ряду публікацій у „Свободі" та інших українських виданнях, в молодості – активіст „Просвіти", колишній вояк 29 полку Дивізії „Галичина", учасник битви під Бродами, відзначений за свою відвагу у прорив і рукопашним боєм із оточення.

Як член Асоціяції славістів Канади він брав участь у наукових конференціях, а в 1970 році був делегатом від університету на бібліотечній конференції в Москві.

Довголітні читачі „Свободи", мабуть, пам'ятають часті виступи В. Сірського в нашій газеті, коли вона була ще щоденником. Він мав гостре і влучне перо, його коментарі та відгуки з приводу політичного життя в Україні завжди відрізнялися поєднанням емоційности з доказовістю і аргументованістю висновків.

Василь Сірський залишив в скорботі Одарку, синів Бориса, Мирона та Романа із дружиною та 4 внуків. Поховали його 29 травня на цвинтарі св. Володимира в Оваві[л]і.

Вічна йому пам'ять!

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Ще раз про День перемоги

З цікавістю прочитав вдалу статтю В. Остапенка „Про День перемоги" („Свобода", ч. 19) і хочу висловити свої погляди на порушені в статті теми. Перемогу над злом, яке завдало найбільшого лиха в Україні, національно-свідома українська еміграція відзначає і святкує разом з Україною не 9 травня, а 24 серпня кожного року.

З поваги до генерала Петра Григоренка на його запит, чому українська еміґрація не відзначає 9 травня як день перемоги, ніхто з присутніх не насмілився сказати, що то була не українська перемога, а перемога попереднього окупанта над новим.

Пісеньку „коляборації з німцями" паплюжники України співають давно, але навіть про такого „коляборанта", як І. Дем'янюк, за чверть століття вони ще не спромоглися дати докази.

Українська дивізія боролася за Україну проти червоного окупанта. Українська Повстанська Армія боролася за Україну проти червоного і коричневого окупанта. В її рядах билися і гинули волиняки і галичани, закарпатці і східняки, так, як поет написав про Кузьму-обходчика:

На хрестику березовім – віночок,
На дощечці прибитій до стовпа:
„Тут упокоївся Кузьма-обходчик,
Героям слава! Хай живе УПА!"

Павло Сергієнко,
Мінеаполіс, Мн.

Чи треба святкувати цей день?

У „Свободі" 9 травня було поміщено статтю „Про День перемоги" В. Остапенка з Вашінґтону, у якій говориться, що День перемоги відзначати варто. В історичному і національному сенсі. Читаю і думаю. Це пише, а тим самим пропонує „Свобода" – моя газета, якої читачем і передплатником я є бодай 50 років.

Після Першої світової війни наші „тирольці сходу" вертались додому, до своїх хат і зелених нив з далекої Італії, Мадярщини, Боснії, Герцеговини, Чехії, як хто міг, а звичайно – пішки. Не один приходив через рік. Ним тішилась родина, діти і навіть сусіди.

А по Другій світовій війні наші тепер „діяспорівці", хто як міг – залізницями, автами, возами, пішки, цілі родини, матері з немовлятами, часто без життєвих чи фінансових засобів, залишали свої домівки, родину, доробок свого життя і „перли" на захід, до Німеччини, щоб врятувати життя. Примостились по таборах „Ді-Пі". До них приїздили висланники Сталіна під фірмою репатріяційної комісії і намагалися їх вербувати до „добровільного" повернення „на родіну".

Чимало „остарбайтерів" погодилися на повернення, і їх поселили у виправних таборах на просторах безмежного Сибіру. Татар вивезли з Криму, чеченців з Кавказу. Знаємо про Биківню, Катинь, Сандормох, Дем'янів Лаз, про невинних людей, що встелили своїми кістками північні простори після перемоги Сталіна над Гітлером.

Чи діяспора повинна величати тріюмф руської зброї? Не захотіли, відмовились. Не було кому їх „вразумити". Не читали „Свободи". І „Свобода" тоді так не писала. Я пробував на власну руку повернутись на „родіну". Десь у 70-их роках написав до мами листа. Мати була сама – я був одинаком. Вона відповіла: „Сину, як я хотіла б тебе побачити, але прошу – не їдь". І на тому мої бажання і мрії повернення додому, до своєї хати закінчилися. І тепер я не скористаюся з порад В. Остапенка і „Свободи" величати тріюмф „красної непереможної армії".

О. Падик,
Етобіко, Канада

Час вимагає нашого об'єднання

Я вдячний редакції „Свободи" за вміщення моєї короткої замітки „Час від слів перейти до справи" („Свобода, ч. 15, 11 квітня) – про конечну потребу об'єднання наших двох централь, УККА і УКРади, в одне репрезентаційне тіло, яке повинно бути речником нашої суспільности на американському терені.

У відповідь я отримав від читачів „Свободи" три листи: два з них схвалюють мою думку і вважають, що ми повинні бити у сполох та вимагати від наших керівників конкретних кроків у цій справі, а третій лист закінчується порадою не роз'ятрювати рану, яка буцімто пригоїлася. А чи справді так, чи справді вона пригоїлася? Думаю, що це радше наше суспільство збайдужіло, бо всі доцьогочасні заклики в цій справі залишилися марними словами, а всякі декляраціі і заяви – кусником безвартісного паперу. Наші керівники централь іґнорують почування тих, які хотіли бачити остаточну злагоду. Правда, в окремих випадках вони підписують спільні заклики і заяви, але й досі нашу спільноту перед зовнішнім світом репрезентують дві окремі централі. Час, щоб вони примирилися та в дружніх зв'язках і співпраці знайшли взаємне довір'я і мужність довести до цього об'єднання для добра української спільноти. Не шукаймо, хто і в чому завинив, не оглядаймося назад. В житті кожної нації, громади і родини є і будуть всякі розходження, але треба хотіти взаємного порозуміння. Нам потрібно знайти причину цього збайдужіння нашого суспільства. Вимагаймо від наших провідників об'єднання наших сил в одній централі.

Я переконаний, що таке об'єднання дасть позитивні наслідки. Воно, мов той застрик (ін'єкція), скріпить наше суспільне життя. Чи зуміємо зберегти це життя для всіх нас сущих і прийдешніх – залежить від нас самих.

Богдан Кандюк,
Ґлен Спей, Н. Й.

Я дізналася багато нового

Хочу щиро висловити мою думку: „Свобода" стала дуже доброю газетою, висвітлює події в Україні і в діяспорі, подає цікаві матеріяли з історії України і про українську мову, містить дуже цікаві статті про наших сучасників і людей з нашого минулого.

У „Свободі" від 5 травня я з великим інтересом прочитала статтю В. Остапенка „Про День перемоги" і дізналася багато нового про генерала П. Григоренка. Також зацікавила мене стаття про академіка-хеміка Юрія Кістяковського. В кожному числі „Свободи" я знаходжу цікаві статті та інформації. Радію, що „Свободу" творить добре нова генерація.

Любов Дражевська,
Нью-Йорк

За яку „правду" гинули українці?

В газеті „Літературна Україна" за 8 травня на першій сторінці були вміщені статті до 58-ої річниці перемоги та 60-ліття визволення Києва від німецько-фашистських загарбників під заголовком „Низько схиляємо голови перед пам'яттю полеглих за перемогу".

Чия перемога? Чи принесла та перемога над німецькими фашистами щастя для України і українського народу? За кого українці віддавали своє життя? За нашу державу? Чи за московську імперію? Друга світова війна принесла українцям велике горе: вісім мільйонів поклали свої голови на полях боїв від Сталінґраду до Берліну. Москва використала українців, як гарматне м'ясо. Наш народ вимирав мільйонами на колгоспних ланах дозріваючої пшениці без війни, а Москва в той час продавала українське зерно за кордон.

Газета навела святкові події з цієї нагоди: лицарські бої, козацькі забави, рукопашні бої, концертні програми. Що сталося з українцями? Замість того, щоб у скорботі спільно помолитися і провести день жалоби, ми справляємо бенкети. Кому на славу? Чи принесла Друга світова війна Україні славу? Українці мають в Києві музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 р. Чия це історія? Що доброго і корисного в тому історичному музею для українців? Чи то український музей? Чи побачите ви там, як вояки УПА вмирали в криївках від ґранат КДБ? Чи побачите там українську правду? Треба раз і назавжди зрозуміти, що українцям треба перестати величати московсько-імперську перемогу, бо таким чином ми продовжуємо самі себе обманювати, що ми, українці, щось з тої перемоги скористали.

Німці забрали мільйон українців на рабську працю до німецького райху, але німецький уряд, так само, як і Москва, не перепросив публічно український народ. Німці разом з Москвою були проти нас. За злочини, які були заподіяні проти нашого народу Москвою і Берліном, нема виправдання. Залишімо наразі Другу світову війну, звернімося до Афганістану, де гинули українці не на користь України, а на користь московських хазяїв. А чи дістають ветерани Афганістану пенсію з Москви? Чи ветерани Другої світової війни дістають пенсію з Москви? Це була війна проти СССР, а ми, українці, впали жертвою між Сталіном і Гітлером. Ми кладемо вінки не тим, що загинули за волю України, але тим, що нас окупували. Нам повинно бути соромно, що ми так себе понижуємо.

Михайло Ґоян,
Австралія

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Звіт Контрольної комісії

Контрольна комісія (зліва): Ярослав Завійський, д-р Зенон Голубець, д-р Олександер Серафин

Контрольна комісія, згідно зі статутом УНСоюзу, 28–30 травня перевірила стан Українського Народного Союзу за 12 місяців 2002 року. Попередня контроля відбулася 19–21 листопада 2002 року. Перевірено виконання резолюцій 35-ої Конвенції УНСоюзу, діяльність Фінансового та Організаційного відділів, видавництва, господарський і фінансовий стан відпочинкової оселі Союзівка та інші справи. Внаслідок здійснення перевірки Контрольна комісія подає до відома наступне:

1. Резолюції 35-ої Конвенції УНСоюзу

Конвенція прийняла низку резолюцій, над якими працює Екзекутива. В своєму попередньому звіті Комісія повідомила про вже здійснені резолюції. На даний час ще існує ряд резолюцій, здійснення котрих тимчасово відкладено з огляду на певні причини. Про зміни в статусі виконання резолюцій буде повідомлено в майбутніх звітах Комісії.

2. Фінансовий відділ

За 12 місяців 2002 року оперативні втрати становили 834,000 дол. в порівнянні з 365,000 дол. прибутку в 2001 році. Будинок Головної канцелярії УНСоюзу був прибутковим на суму 274,000 дол., що становило на 190,000 дол. більше, ніж попереднього року. Спад у вартості канадського доляра та у вартості ринкових інвестицій з кінцем 2002 року спричинили до зниження резерви УНСоюзу на 258,000 дол. та 438,000 дол., відповідно. Варто підкреслити, що за три місяці 2003 року оперативний прихід УНСоюзу становить 90,000 дол. і резерви УНСоюзу збільшилися на 502,000 дол.

Фінанси УНСоюзу були перевірені за 2003 рік незалежними публічними контролерами. Звіт з вислідів їхньої перевірки ще не був опублікований на час здійснення нашої контролі.

Також контролери стейту Нью-Джерзі вже певний час перевіряють діяльність УНСоюзу за останні чотири роки. Ця контроля триватиме ще декілька тижнів. Контрольна комісія розгляне вислідн обох вище згаданих перевірок пізніше в цьому році.

Контрольна комісія письмово звернула увагу голові Конвенційного комітету в Чикаго на те, що його звіт з фінансів 35-ої Конвенції не є повний і ясний. Відповіді очікуємо.

Контрольна комісія переглянула список заборгованости в оплатах за оголошення в наших публікаціях. Виявилось, що існують залеглості в оплатах терміном один рік або довше на загальну суму 35,000 дол. Комісія рекомендує вжити посилених заходів до зменшення залеглости та покращення в систематичній збірці оплат.

3. Організаційний відділ

Згідно зі статистичними даними, у 2002 році було продано 384 нових поліси на суму 7,972,000 дол. забезпечення. В цьому числі є 16 поліс, проданих в Канаді на суму 210,000 дол. За цей самий час, одначе, загальна кількість активних поліс зменшилася на 2,237. З огляду на корисну відсоткову стопу, УНСоюз придбав 64 пенсійних конта на суму 1,493,000 дол. На кінець 2002 року УНСоюз мав 43,055 актуально-важних поліс, забезпечених на загальну суму 138,911,000 дол.

Оцінюючи працю поодиноких округ і відділових секретарів, відзначаємо, що Округа Північного Нью-Джерзі приєднала найбільше число членів, а саме 85, забезпечених на суму 2,594,000 дол. Головою цієї Округи є радний Євген Осціславський.

Друге місце зайняла Філядельфійська округа, придбавши 61 нового члена, забезпечених на суму 860,000 дол. Головою Округи є радний Степан Гавриш. Третє місце в здобутку нових членів зайняла Округа Олбані, придбавши 41 нового члена, забезпечених на суму 1,000,000 дол. Головою Округи є Микола Філь.

Серед секретарів признання й подяка належить Любі Стрілецькій, яка придбала до 10-го Відділу 24 нових членів, забезпечених на суму 444,000 дол., тим самим зайняла перше місце. Друге місце зайняла Христина Бродин, придбавши 17 нових членів, забезпечених на суму 249,000 дол., а третє – Степан Гавриш, який приєднав 16 нових членів, забезпечених на суму 217,000 дол.

В листопаді 2002 року УНСоюз підписав контракт з „Western Catholic Union", яка буде співпрацювати з нами в галузі продажу та маркетинґу забезпеченевих продуктів УНС, включно з рекламуванням через пошту, проведенням семінарів та вишколенням спеціялістів з продажу.

4. Публікації „Свобода" та „Український Тижневик"

З кінцем 2002 року кількість передплатників „Свободи" становила 6,766, кількість передплатників „Українського Тижневика" – 6,306. В порівнянні з кінцем 2001 року, число передплатників „Свободи" зменшилося на 387, число передплатників „Українського Тижневика" – на 298. Дефіцит обох видань за 2002 рік становив 252,000 дол. Для порівняння згадаймо, що за 2001 рок він становив 144,000 дол. Причиною більшого дефіциту є зменшення передплатників і реклями в обох газетах. Згідно з бюджетом на 2002 рік, дефіцит обох видань не повинен перевищити 125,000 дол.

5. Союзівка

За 2002 рік втрати, спричинені діяльністю Союзівки, становили 720,000 дол. В 2001 році втрати були менші на 66,000 дол. Поминмо цього, що видатки зменшилися на 64,000 дол, прибутки були менші на 130,000 дол.

35-та Конвенція створила Комітет з вдосконалення Союзівки, метою якого є покінчити потребу грошового асигнування оселі УНСоюзом і одночасно затримати її в українських руках, якщо можливо. Екзекутиві доручено забезпечити відповідними фондами діяльність Комітету на один рік,

Екзекутива постійно інформує Комітет з вдосконалення Союзівки про свою працю в справі Союзівки, одначе вона досі не одержала від Комітету жодних напрямних. Екзекутива здійснила деякі покращання на Союзівці, включно зі змінами персоналу, і запросила до помочі групу спеціялістів, з якими співпрацює над дальшими удосконаленнями і змінами на користь клієнтів і Союзівки. Слід зазначити, що ці спеціялісти працюють без винагороди.

Екзекутива надіслала до асекураційного уряду стейту Нью-Джерзі стратегічний бізнесовий плян на період 2003–2005 року. Цей плян подає в деталях намічену працю не тільки цілого УНСоюзу, але також кожної з його складових ділянок, включно з Союзівкою. Цей плян буде обговорений на спільному засіданні з урядовими чинниками стейту Нью-Джерзі у червні.

Екзукутива намагається переконати стейтові чинники, що існування Союзівки тісно пов'язане з майбутністю УНСоюзу і що пляни намічені стосовно Союзівки, зроблять її менш дефіцитною.

6. Різне

Перевірка не виявила жодних скарг чи судових справ, порушених проти УНСоюзу.

Контрольна комісія:
д-р Зенон Голубець,
голова,
Ярослав Завійський,
заступник голови,
д-р Олександер Серафин,
секретар

Поздоровлення на адресу наших журналістів

Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу висловлює похвалу головному редакторові Ромі Гадзевич і персоналові „The Ukrainian Weekly" за їхні успіхи у посиленні загальнонародної поінформованости про Великий голод в Україні і нещодавні наполегливі і непохитні зусилля відносно кампанії, метою якої відкликати нагороду Пуліцера, котру отримав Волтер Дюранті в 1932 році за його безсоромні і фальшиві репортажі про тогочасну радянську, зокрема українську дійсність.

Ми дякуємо нашому редакторові Андрієві Нинці за його статтю, поміщену в „The Ukrainian Weekly" 25 травня 2003 року під заголовком „Pulitzer Prize board begins review of Duranty's award", що стала каталізатором, який стрілою виніс цю справу на міжнародну арену. Ця стаття була підхоплена агентством „United Press International", та, викликавши загальне зацікавлення, стала джерелом новин більшости преси. У цій справі телевізійна станція „Fox News" перевела інтерв'ю з головним редактором „The Ukrainian Weekly" Ромою Гадзевич.

Це віддзеркалює незаступимо важливу ролю, яку відіграють наші видання, подаючи справи, що відносяться до українців по цілому світі, на передове місце.

Ми гордимося їхніми осягами!

„Краса...

(Продовження на стор. 14)

що тут ви сповна отримаєте те, за що платите. Справді, медична обслуга є дорога, але тепер я добре знаю, що здоров'я – безцінна річ, тому я сердечно вдячна всім за підтримку цього проєкту".

Як особистий приклад завчасного діягностування хвороби рака представив себе д-р Юрій Темницький, ведучий вечірньої програми – як людина, котра живе вже понад 20 років після встановлення діягнози, він підкреслив важливість завчасного виявлення хвороби, щоб ця діягноза не означала приречення на смерть. Д-р Борис Мигальчак, професор онкологічних наук при лікарні „Sloan-Kettering", представив статистику про рак молочної залози в Америці: приблизно 211 тисяч нових випадків минулого року зафіксували медичні заклади. (Кількість жінок в Америці – 143 мільйони). Але завдяки завчасній діягностиці всього 5–7 відсотків цих випадків належать до третього або четвертого, найбільш серйозного етапу хвороби.

Кількість жінок в Україні становить приблизно 26 мільйонів, що значно менше, але статистика там значно гірша. В 2000 році сталося приблизно 15 тисяч нових випадків захворювання на рак. З них 38 відсотків перебували на третьому або четвертому етапі. Загально 15 відсотків жінок вмирають за рік до виявлення в них рака молочної залози. Від 1986-го до 1999 року чисельність випадків рака молочної залози подвоїлася. Україна має найвищий рівень захворювання на рак грудей в Европі і подвійний рівень в порівнянні зі Сполученими Штатами Америки.

В кожному місті, де відбувся показ моди, були чисельні спонзори з-поміж української громади, а також активна підтримка з боку місцевих підприємств, політичних діячів і представників уряду України.

І як модельєри і модельки самовіддано послужили шляхетній меті, так само присвятили цій програмі свій час і енергію десятки до-

Оксана Караванська в Чикаґо

бровольців в кожному місті, де відбувався показ української моди. Організаційний комітет в Чикаго очолювала Віра Еліяшевська, в Дітройті – Віра Петруша, в Торонто – Аня Шепетик, у Вашінґтоні – Лариса Кортні, в Нью-Йорку – Меланія Грибович-Темницька.

І. Яросевич

* * *

ЧИКАҐО. – 30 травня в Культурному Центрі міста Чикаго Комітет міст-побратимів Чикаго – Київ в рамках Міжнародної Програми поріднених міст організував показ моди, ціллю якого була збірка фондів на підтримку програми медичного обстеження жінок в Україні, конкретно – на придбання обладнання для діягнози рака молочної залози (рак грудей).

На показі було представлено трьох провідних модельєрів з України: Анну Бабенко, Вікторію Ґрес і

(Закінчення на стор. 14)

Вікторія Ґрес (зліва) і Анна Бабенко (праворуч) з моделькою в Нью-Йорку

СОЮЗІВКА

КАЛЕНДАР ПОДІЙ

8 – 13 ЧЕРВНЯ
Зустріч Сеньйорів УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 15 ЧЕРВНЯ
День Батька та відкриття сезону концертів української спадщини Ансамбль „ЗОРЕПАД" з Вотервліту, Н.Й. і танцювальна група школи св. Тройці в Кергонксоні

21 ЧЕРВНЯ – 3 ЛИПНЯ
Тенісовий табір

22 – 29 ЧЕРВНЯ
Табір Пташат – Перша Тура

СУБОТА, 28 ЧЕРВНЯ
ЗАБАВА, грає оркестра „ВІДЛУННЯ"

29 ЧЕРВНЯ – 6 ЛИПНЯ
Табір Пташат – Друга Тура

4-6 ЛИПНЯ
День Незалежности Америки ЗАБАВИ, грають оркестри „МОНТАЖ" і „ТЕМПО" та Philadelphia Funk Authority (10-piece Funk Dance Band), Музика з Philadelphia Funk Brothers (5-piece Funk Band)

НЕДІЛЯ, 6 ЛИПНЯ
Концерт української спадщини № 2

6-19 ЛИПНЯ
Розваговий табір для дівчат і хлопців

СУБОТА, 12 ЛИПНЯ
ЗАБАВА

13 – 18 ЛИПНЯ
Табір „Чемного" № 1

СУБОТА, 19 ЛИПНЯ
„Weekend" присвячений дітям. Bounce House and Games for Kids

СУБОТА, 19 ЛИПНЯ
ЗАБАВА, грає оркестра „ВОРОНИ"

20-25 ЛИПНЯ
Табір „Чемного" № 2

20 ЛИПНЯ – 2 СЕРПНЯ
Спортовий Табір

СУБОТА, 26 ЛИПНЯ
ЗАБАВА, грає оркестра „СВІТАНОК"

НЕДІЛЯ, 27 ЛИПНЯ
Концерт української спадщини № 3

1 –3 СЕРПНЯ
Спортовий „Weekend", турніри: копаний, відбиванка, софтбол, гокей, їзда на рольках. Музика Ігоря Бачинського, Бараболя і Рон Когут

СУБОТА, 2 СЕРПНЯ
ЗАБАВА, грає оркестра „БУРЯ"

НЕДІЛЯ, 3 СЕРПНЯ
ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ

3-8 СЕРПНЯ
Союзівка Scuba Diving Course

СУБОТА, 9 СЕРПНЯ
ЗАБАВА, грає оркестра „НА ЗДОРОВ'Я" Мистецька виставка Дусі Ганушевської; кераміка і малярство Анатолія Буртового

10-16 СЕРПНЯ
„Club Suzie-Q" Week

10-23 СЕРПНЯ
Традиційна українська танцювальна група Роми Прийми Богачевської

СУБОТА, 16 СЕРПНЯ
Вибір „Miss" Союзівки. ЗАБАВА, грає оркестра „ФАТА МОРҐАНА"

НЕДІЛЯ, 17 СЕРПНЯ
Концерт української спадщини № 4, хор „Думка"

СУБОТА, 23 СЕРПНЯ
Святкування Дня Незалежности України. Виступ учнів танцювальних таборів, і ЗАБАВА

25 СЕРПНЯ - 1 ВЕРЕСНЯ
Тиждень святкування Дня Праці

30-31 СЕРПНЯ
Святкування Дня Праці – ЗАБАВИ, грають оркестри „ТЕМПО" і „ФАТА МОРҐАНА", концерт української спадщини - танцювальна група „УКРАЇНА" з Канади

8-11 ВЕРЕСНЯ
З'їзд колишніх студентів Регензбурзької гімназії

12-14 ВЕРЕСНЯ
З'їзд КЛК.

18-21 ВЕРЕСНЯ
З'їзд колишніх студентів української Зальцбурзької гімназії

26-28 ВЕРЕСНЯ
Рада – Курінь „Спартанки"

Цей календар буде доповнюватися. Дати можуть мінятися.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446
Tel.: (845) 626-5641 • Fax: (845) 626-4638
www.soyuzivka.com • e-mail: sqss@aol.com

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Прощай, школо!

Випускники школи у Філядельфії (сидять зліва): Лариса Кострицька, Ірена Зарічна, Марія Нестор, Юлія Логін, Адріяна Макаруха; (стоять зліва) Дарко Керницький, Роман Пастернак, Христина Гудь, Андрій Пазуняк, Александра Федорійчук, Андрій Гарасевич.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 17 травня, в „Нашій українській рідній школі" (НУРШ) відбувся випуск 12-ої матуральної кляси. Під звуки маршу в великій залі УОКЦентру вийшли на сцену одинадцять випускників, директор школи Віра Бей, катехит о. Петро Семенич, опікун матуральної кляси Роман Дубенко, голова Шкільної ради Марта Чайківська та гість д-р Любомир Онишкевич.

Р. Дубенко представив кожного з випускників. Любомир Онишкевич привітав їх з успішним складенням іспитів, навів багато прикладів з діяльности українських дослідників передової науки й техніки та висловив надію, що серед випускників є особи, які принесуть славу Україні та Америці.

З привітальними словами до випускників звернулися Марта Чайківська, голова батьківського комітету 12-ої кляси Михайло Кострицький, Віра Бей, яка зачитала лист голови Шкільної ради шкіл українознавства Америки д-ра Євгена Федоренка. Відбулася церемонія роздання грамот випускникам школи. До них звернувся представник 11-ої кляси Алекс Кнігницький, зі словами подяки виступили Юля Логін і Михайло Кострицький.

У залі УОКЦентрі відбувся бенкет за участи численних родичів, гостей та друзів, спільно з вчителями та адміністрацією школи. Поважним кроком обходили залю випускники, а Роман Дубенко представляв їх присутнім.

На бенкеті був присутній голова відділу взаємин Військово-морських сил США з державами Европи, Росії і НАТО, капітан першої ранґи Степан Шишка з дружиною Юлією, яка колись вчилася в школі українознавства. Роман Дубенко представив гостя присутнім і розповів про його професійні досягнення. У 1995-1997 роках С. Шишка був військово-морським аташе в Києві. Гість привітав випускників зі закінченням школи та поділився спогадами про час, коли він був випускником Школи українознавства в Бафало.

Віра Бей розповіла про свої та вчителів спостереження за кожним з випускників, а Роман Дубенко охарактеризував матуральну клясу як таку, що мала бажання вчитися. Дипломи та нагороди вручили Віра Бей, представник УФКК „Самопоміч" Володимир Дух, представник Щадничого банку „Певність" Лариса Стеблій-Дідаш.

Прощальний лист колишнього довголітнього директора НУРШ д-ра Олександра Лужницького зачитала д-р Оксана Балтарович-Гудь.

Зі словами подяки до дирекції і вчителів звернувся Михайло Кострицький. Голова 12-ої кляси Юля Логін розпочала свої свої слова подяки уривком з вірша В. Сосюри „Любіть Україну", який разом продеклямували всі абітурієнти.

Заступник голови матуральної кляси Андрій Гарасевич сердечно попрощався з кожним вчителем, подякував всім – від „Світлички" до 12-ої кляси. Після офіційної частини почалась забава.

Г. Дзівак

На випускному вечорі у школі

Карпатський Союз завершив діяльність

НЬЮ-ЙОРК. – Карпатський Союз з жалем повідомляє своїх закарпатських побратимів та прихильників-добродіїв, що з днем 1 травня 2003 року він припинив свою діяльність.

Союз проіснував майже пів століття завдяки чисельним, ідейним членам Управи. Та з часом членство зменшувалося, і так дійшло до критичного стану. З відходом на вічний спочинок голови Карпатського Союзу св. п. Михайла Шпонтака в Управі залишилося тільки двоє членів, здатних до праці. Самозрозуміло, що організація з двох членів Управи не може існувати. Ця обставина і є причиною припинення діяльности Карпатського Союзу.

Хочемо щиро подякувати усім, хто, почуваючись до морального обов'язку, завжди щедро відгукувався на наше листовне прохання про фінансову допомогу. Без вашої помочі ми б не могли допомагати нашим братам на Закарпатті. Тут не місце вичисляти все, що ми зробили, досить згадати декілька акцій, щоб скласти уявлення про нашу діяльність. Ми майже вповні фінансували поміч внаслідок великих повеней на Закарпатті (понад 15 тисяч долярів), на друк збірника матеріялів карпатознавчої конференції, на видання книжок про Карпатську Україну, поміч родинам побратимів, які страждали в совєтських тюрмах на засланні, поміч „Просвіті" в Ужгороді, стипендія студентові теології, різні оголошення в газетах (переважно некрологи, на жаль) – та всякі дрібніші суспільні видатки. А тепер висилаємо решту суми – 6,889 дол. до „Просвіти" в Ужгороді на адресу голови Павла Федаки. Закриттям цього рахунку ми припиняємо остаточно свою діяльність.

Ми певні, що всі ви, що допомагали нам підтримати отой малий клаптик нашої України, прочитавши про нашу діяльність, не пожалієте своєї фінансової пожертви.

З подякою і пошаною
до вас усіх –

Наталія Канюґа,
секретар,
Іван Пуйо,
скарбник

Благодійний обід для прихильників Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля

Гості при столі Віктора Петренка (стоять): Олена Грушина, Руслан Гончаров, Віктор Петренко, Гері Фонґ; (сидять): Ніна Петренко, Бетані Мигайлі, о. Лука Мигайлі, Сенді Фонґ.

ГАРТФОРД, Кон. – 18 травня відділ Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля (ФДДЧ) влаштував благодійний обід на підтримку проєктів Фонду і вшанував кількох активістів і установи, які надали надзвичайно доцільну допомогу гуманітарній місії Фонду. Серед почесних гостей на обіді був олімпійський та світовий чемпіон з України Віктор Петренко, який заініціював кампанію „Перемога для дітей", зібравши 120 тис. дол. для ФДДЧ на створення взірцевого відділу реанімації немовлят при Одеській обласній дитячій лікарні. Фонд вшанував молодого фотожурналіста Йосифа Сивенького за його зворушливі виставки на користь українських сиріт в дитячих будинках-інтернатах в Залуччі та Знам'янці. В імені парафії Пресвятої Трійці в Данбурі, Кон., о. Лука Мигайлі прийняв нагороду за успішну серію щорічних благодійних 5-кілометрових перегонів на користь Фонду, Український народний дім Нью-Гейвену отримав признання за княжу пожертву понад 70 тис. дол. для відділення інтенсивної терапії немовлят в Івано-Франківській дитячій обласній лікарні.

Святочний обід був під проводом Ірени Олексяк і Наталії Коршенюк-Палик. Вони дякували усім жертводавцям і гостям, які вщерть виповнили залю. Генеральний консул України в Нью-Йорку Сергій Погорельцев, його дружина Світлана прибули на обід, щоб виявити свою вдячність за працю ФДДЧ.

Від 1990 року ФДДЧ вислав 30 повітряних і 14 морських транспортів, постачаючи більш як 50 мільйонів долярів гуманітарної допомоги, медичної технології і навчальних програм до українських медичних закладів і сиротинців. С. Погорольцев визнав ФДДЧ як одну із найефективніших професійних організацій в діяспорі, які допомагають Україні.

Надія Матківська, член Ради директорів ФДДЧ, представила В. Петренка і висловила вдячність за його ініціятиву. Приймаючи нагороду від Фонду, В. Петренко подякував і запевнив слухачів, що в його серці залишається глибока любов до своєї батьківщини і до Одеси, де виростав і почав готуватися до олімпійських змагань. В. Петренко відвідав Одесу, щоб зустріти лікарів в обласній лікарні та бути свідком використання технології, закупленої Фондом. Публіка зустріла його довгою стоячою овацією і чемпіон зареаґував на цей привіт. При столі В. Петренка сиділа його дружина Ніна, реклямістка Лиз Десіво і українські чемпіони Руслан Ґончаров і Олена Грушина.

Серед гостей були сенатор стейтового парляменту Джон Фонфара; адвокат Ігор Сікорський, син славного авіоконструктора-киянина; Мокі Кокоріс, перша жінка українського походження, яка попереднього місяця добилася до Північного полюсу.

Д-р Зенон Матківський, президент ФДДЧ, визнав осередки в Конектикаті твердинею організації, її творчим мотором.

Прихід з благодійного обіду був призначений для Івано-Франківської обласної дитячої лікарні, щоб поширити успіх нового проєкту, який Фонд розпочав з допомогою щедрого ґренту 71 тис. дол. від Українського народного дому Нью-Гейвену. Адвокат Ірина Романелі, член організаційного комітету, вручила грамоту президентові Народного дому Павлові Палюзі і склала подяку всім членам за їх щедрий дар. Д-р З. Матківський оголосив, що Фонд закупив новий педіятричний ультразвуковий апарат та інші компоненти сучасної технології для Івано-Франківської лікарні, щоб підсилити велику посилку апаратури від Фонду минулої осени.

Екзекутивний директор ФДДЧ Олександер Кузьма вручив нагороду фотожурналістові Йосифові Сивенькому. Завдяки цим фотографіям, сказав О. Кузьма, ФДДЧ вдалося зацікавити багатьох нових спонзорів, які офондували новий дах, підлоги, пральну апаратуру та багато матеріяльної помочі, яка значно покращила рівень життя сиріт. Й. Сивенький нещодавно отримав стипендію Фулбрайта, щоб продовжити свою документальну працю в Україні. Цей молодих фахівець виростав в малому містечку Вингдем в східньому Конектикаті. Його батьки Роман і Стефанія виховали його в українському дусі в малій парафії в Вилиментику. Йосиф вивчав українські танці в ансамблі „Сизокрилі" в Нью-Йорку і професійний народний балет в Києві зі заслуженим ансамблем ім. Вірського, був учнем в Школі українознавства при українській католицькій церкві св. Михаїла в Гартфорді. Він закінчив науку в Школі мистецтва в Нью-Йорку. Його фотографії були в журналах „Newsweek", „US News & World Report", і „Fortune Magazine".

Андрій Рудько, президент комп'ютерної фірми „Вентедж Ентерпрайзез", представив отця Луку Мигайлі, пастора православної церкви Пресвятої Трійці в Денбурі, Кон. Ця парафія складається зі 40 родин, але щороку організовує 5-кілометровий біг на користь ФДДЧ. В цих змаганнях беруть участь сотні американських бігунів і спонзорів, які разом склали пожертви на тисячі долярів для допомоги дітям Чорнобиля.

На закінчення програми Іван Заковоротний з Винстеду склав пожертву у 5 тис. дол для лікарні в Харкові, а Богдан і Елла Сови з Нью-Гейвену пожертвували ще 1,000 дол. на підтримку Фонду.

ФДДЧ продовжує кампанію, щоб врятувати життя дітей, загрожених смертельними недугами в Україні. В кількох лікарнях Фондові вдалося знизити дитячу смертність з допомогою нової апаратури та медичних приладів. Пожертви звільнені від податків можна вислати на адресу: CCRF, 272 Old Short Hills Road, Short Hills, New Jersey 07078. За дальшими інформаціями можна дзвонити на тел. (973) 376-5140 або (860) 652-0458.

Олександер Кузьма

Організатори і гості на благодійному обіді (зліва стоять): д-р Зенон Матківський, Йосиф Сивенький, Світлана Погорельцева, Джон Фонфара, Олена Грушина, Сергій Погорельцев, Ніна Петренко, Віктор Петренко, керівники Гартфордського відділу Фонду Ірена Олексяк і Наталя Палик, Надія Матківська, Руслан Гончаров.

Створено фундацію сприяння школам св. Юра

НЬЮ-ЙОРК. - Вже більше десяти років зазнають фінансових трудноців українські католицькі цілоденні школи Св. Юра – початкова та академія. Українська громада Нью-Йорку створила харитативну фундацію на підтримку обох шкіл. 15 травня уряд штату Нью-Йорк прийняв до реєстрації чартер неприбуткової корпорації з назвою „Фундація українських католицьких шкіл св. Юра".

Фундація перебуває в процесі внесення прохання на статус звільнення від податків під параграфом 501(c)(3) податкового закону США. Цей статус дозволить приймати пожертви від інших неприбуткових, а також підприємницьких корпорацій, урядових структур та громади. Фундація займається фінансовими потребами школи, її зовнішним виглядом, усучасненням технічного приладдя, встановленням передшкільної програми, зацікавленням нових студентів. Окрема увага приділяється Залізному фондові, що забезпечить довготривале існування та виховний рівень шкіл. Також оформляється Товариство колишніх випусників.

Юридичні послуги без винагороди подав правник Аскольд Лозинський, котрий також займається Залізним фондом, метою якого є три мільйони долярів. Закликаємо колишніх випусників вступати у Товариство, а також жертвувати на Залізний фонд. Зацікавлених просимо зголошуватися до: „St. George Foundation", 24 East 7th Street, New York, NY 10003 або на адресу: Mr. Lozynskyj, 225 East 11th Street, New York, NY 10003. Тел.: (212) 254-2260, факс: (212) 979-1011, електронна пошта: askold@erols.com

А. Л.

Представлено законопроєкт про побудову пам'ятника жертвам Голодомору

ВАШІНҐТОН, Д.К. – Конґресмен Сандер Левін (Д.-Миш.), співголова Конгресового Українського Кокусу, 5 лютого 2003 р. представив законопроєкт (H.R. 591) про побудову пам'ятника жертвам українського Голодомору-Геноциду 1932–1933 років у Вашінгтоні. Цей законопроєкт пропонує виділити українській громаді ділянку землі, на якій вона за власні кошти збудує пам'ятник, який плянується відкрити під час відзначення 75-ої річниці трагічних подій.

Кампанія з побудови пам'ятника жертвам українського голодомору-геноциду 1923–33 років в Україні отримала сильну допомогу, коли листи на підтримку цього проєкту, написані до конгресмена, були представлені на свідченні перед Комісією національних пам'ятників Служби національних парків США 22 травня 2003 р. Перед Комісією свідчили – Дейвід Етінджер, дорадник конґресмена Левіна, Михайло Савків-мол., президент УККА, Володимир Яценківський, радник-посланник Посольства України у США.

Пам'ятник жертвам Великого голоду був першим на порядку денному. Дейвід Етінджер роздав членам комісії письмове свідчення конгресмена Левіна і запросив Михайла Савківа та Володимира Яценківського до виступу. В своєму свідченні конгресмен Левін сказав: „Тільки пам'ятаючи та визнаючи такі безглузді жорстокі злочини проти людства, ми зможемо запобігти їх повторенню".

Під час свідчення Михайло Савків подав короткі інформації про голод і закликав членів комісії дати згоду на побудову пам'ятника. М. Савків звернув увагу на ганебний випадок з кореспондентом „The New York Times" Волтером Дюранті – знаряддям радянського режиму в справі смерти мільйонів людей.

Володимир Яценківський від уряду України подав емоційне свідчення, яке привернуло увагу до страждань українського народу під час Великого голоду, посилаючись на нього як на „чорну сторінку історії України". Радник-посланник висловив вдячність українського народу за побудову такого пам'ятника. Він підкреслив досягнення української американської громади в подібних справах, а саме відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні у 1964 році, яке відбулося з ініціятиви громади.

Комісія прийняла до уваги ці свідчення, але не опублікувала свої висновки відразу. До свідчень були долучені листи громадських організацій, офіційних осіб України, як також Української Православної та Української Греко-Католицької Церков. Серед авторів листів були Верховний Архиєпископ Любомир кардинал Гузар та Митрополит Стефан Сорока (Українська Греко-Католицька Церква), Українська Православна Церква в США, Українська Православна Ліга Америки, Патріярх Української Православної Церкви Київського Патріярхату Філарет. Засоби масової інформації представляли газети „Свобода" та „Америка". Фінансові установи з Чикаго „Самопоміч" та Перший Федеральний щадничий банк також подали свої листи. Наукове Товариство ім. Шевченка, яке провело три академічні конференції на тему Великого голоду, назвало його „потворним прикладом жорстокости людини проти людства".

Пласт та СУМ-А висловили свою підтримку разом з УНСоюзом, Українською американською асоціяцією, Організацією оборони Лемківщини, Українським допомоговим комітетом та організацією оборони чотирьох свобод України. УККА подав листи від своїх відділів в Ілиної, Мишигені, Філядельфії та Нью-Йорку.

Завдяки активній праці бюра УККА в Києві, представники уряду України також приєдналися до голосів на підтримку пам'ятника. Міністер закордонних справ України Анатолій Зленко сказав, що пам'ятник „нагадуватиме, що боротьба за права людини залишається глибальним питанням, яке ми не можемо і не повинні забувати". Посол України до США Костянтин Грищенко сказав, що спорудження пам'ятника доведе, що Голодомор є не тільки трагедією України, а трагедією всього цивілізованого світу. Листи надійшли також від голови парляменту України В. Литвина, народного депутата України та 52-го президента Асамблеї ООН посла Г. Удовенка, провідника парляментської фракції „Наша Україна" В. Ющенка.

Члени комісії запитали у М. Савкова та В. Яценківського, чи подібний пам'ятник плянується збудувати в Україні, на що В. Яценківський відповів позитивно. Рішення комісії будуть опубліковані за кілька тижнів.

За інформацією про проєкт пам'ятника жертв, кампанію для відкликання нагороди Пуліцера В. Дюранті та відзначення 70-ої річниці Великого голоду по всьому світі просимо відвідати Інтернет-сторінку УККА: www.ucca.org

УНІС закликає громаду звернутися до своїх конгресменів з проханням співспонзорувати законопроєкт. Надзвичайно важливо, щоб громада підтримала законопроєкт, активно зверталась до своїх представників у Конгресі.

За додатковою інформацією просимо звертатися до УНІС на тел.: (202) 547-0018 або електронною поштою на адресу: unis@ucca.org

УНІС

Уточнення

У заголовку до повідомлення про наукову конференцію в Урбана-Шампейн („Свобода", ч. 23) слід читати: „16-21 червня: двадцять друга конференція в Урбана-Шампейн".

* * *

Автором статті „Діяспора й Україна в транснаціональну добу. Гарвардський симпозіюм про сучасний стан діяспори та її взаємини з Україною" (ч. 23) є Юрій Шевчук.

Представники громади в Білому Домі

ВОРЕН, Миш. – На запрошення Білого Дому, 8 травня представники української американської спільноти з Мишигену взяли участь у церемонії, присвяченій розширенню НАТО. Зокрема – Богдан Федорак – колишній голова ООЧСУ, президент Українського Культурного Центру у Воррені, Миш., Борис Потапенко – заступник-голови ООЧСУ, директор Українського Культурного Центру, і д-р Богдан Футей – суддя з Вашінґтону. Крім Президента Джорджа Буша, були присутні Державний секретар Колін Павел, радник з Національної безпеки Кондоліза Райс і генерал Ричард Маєрс, провідники Демократичної і Республіканської партій у Сенаті ЗСА, член комітету Збройних Сил у Сенаті Ричард Лугар, сенатор Джордж Войнович, інші високі урядовці, а також міністри закордонних справ семи країн – майбутніх членів НАТО: Болгарії, Естонії, Латвії, Литви, Румунії, Словаччини і Словенії.

У своєму зверненні Президент Дж. Буш схвалив одностайне голосування, яке відбулося раніше того дня у Сенаті, на користь нових членів у НАТО, і додав: „Ці героїчні народи перетривали тиранію, вони здобули свою свободу і здобули собі місце серед вільних народів. Америка завжди вважала їх приятелями, і ми з гордістю називатимемо їх союзниками".

„Приблизно два роки тому у Варшаві,– нагадав Дж. Буш, – я закликав до поширення НАТО на всі европейські демократичні держави, від Балтійського до Чорного моря, щоб люди у тих країнах могли мати цю саму можливість безпеки і свободи, якими користуються інші демократії".

Важливо підкреслити, що у тій варшавській промові Президент ЗСА безпосередньо заторкнув Україну: „Европа, яку ми будуємо, мусить включати Україну, державу, яка бореться з травмою переходу. Дехто у Києві говорить про европейське призначення своєї країни. Якщо це їхнє прагнення, ми повинні йому сприяти. Ми мусимо простягнути руку Україні, як це Польща зробила з такою рішучістю". Напередодні церемонії Державний секретар Колін Павел, промовляючи перед дипломатами, також говорив про Україну: „... Наша візія Европи включає всіх нових партнерів, включно з Україною і країнами на Кавказі і в Середній Азії".

Наприкінці церемонії ми мали можливість розмовляти з сенатором К. Левіном і д-ром К. Райс на важливу тему відновлення заангажованости адміністрації і Конгресу ЗСА в справи України, її демократичного розвитку і економічних реформ.

Разом з головою Політичної ради ООЧСУ Юрієм Нестерчуком ми мали зустрічі з членами Конгресу К. Міллер, С. Левіном, конгресменкою К. Берген. В кожній такій зустрічі мова йшла про вийняткову важливість співпраці України з США, про загальну політичну ситуацію в Україні у світлі близьких президентських виборів. Сенатор К. Левін запевнив, що він буде на боці тих американських законодавців, котрі хочуть вивести Україну з-під дії поправки Джексона-Веніка.

Члени ООЧСУ представили конгресменам Програму для українських політичних і економічних провідників, які матимуть можливість приїхати до США, щоб ближче ознайомитися з досвідом цієї країни у важливих галузях життя.

Борис Потапенко

Юний талант з України

НОРТ-ПОРТ, Фльорида. – На концерті у церкві Входу в Храм Пресвятої Богородиці, присвяченому Дню матері, пісню „Мамина вишня" співала 17-річна Олена Дмитрик. Народилась Оленка в Бердянську, Запорізької области. До США приїхала в серпні 2002 року за програмою обміну студентів 2002–2003 р. „Freedom Support Act Future Leaders Exchange Program". Ця програма розрахована на студентів постраждянських держав. Оленка навчається в „North Port High School", в одинадцятій клясі.

Крім того, що Оленка грає на фортепіяно, вона складає вірші і пише пісні. Любить читати наукову фантастику, яка пропагує добро. У школі в Бердянську бере активну участь у літературних вечорах „Білі лілеї".

У Норт-Порті Оленка отримала нагороду „Ключ від міста", яка надається почесному громадянинові міста. Брала участь у конкурсі талантів в школі, де співала пісню „Зачекай".

У США Оленку вразило те, що американські студенти нічого не знають про Україну. Їхня обізнаність залишилась на часі СССР. А от чим насправді захоплюються американці, так це українською культурою, мистецтвом і кухнею.

Громада церкви Входу в Храм Пресвятої Богородиці, де служить новий парох отець-доктор Северин Ковалишин, щаслива за талановитих дітей України.

Галина Ковалишин

Олена Дмитрик

Імміґраційне право в США – тема семінару

(Зліва): Б. Волянська, О. Дейнеко, Л. Туркевич, М. Ґолдман, А. Шуль, С. Гошовський, Д. Ортіґера, О. Лиховид

НЬЮ-ЙОРК. – Інформаційно-освітній центр УККА для новоприбулих „Українська світлиця" провів 17 травня зустріч з чотирма американськими адвокатами, які працюють у галузі іміґраційного права. Значну підготовлювальну роботу здійснив член Екзекутиви УККА, доктор права і доктор філософії Андрій Шуль, який запросив для участи в цій акції д-ра права Моріса Голдмана, маґістрів Деніса Ортіґеру та Сергія Гошовського. Оскільки два перші доповідачі вели мову англійською, попередньо запросили до участи в семінарі Ольгу Дейнеко, голову 1-го відділу СУА, і Лаврентію Туркевич, членку 127-го Відділу СУА, які перекладали. До них приєдналася викладач УМІА Богданна Волянська. Розділи, найбільш складні термінологічно, перекладав А. Шуль.

Д. Ортіґера розповів присутнім про 10 різновидів тимчасових (неіміґрантських) і 7 різновидів постійних (іміґрантських) віз, необхідних для приїзду в США, докладно зупинився на родинних візах.

М. Голдман висвітлив розділ семінару, присвячений періоду проживання в США і пов'язаним з цим проблемам – зміні і набуттю постійного статусу (на різних підставах), одержанню дозволу на працю, зосередив увагу присутніх на допустимих термінах відсутности, надання чи позбавлення права на пересування, дозволені терміни в'їзду-виїзду. М. Голдман розповів про процес підготування до отримання статусу громадянина США. Необхідною вимогою для цього є базове знання історії США та державного устрою, а також англійської мови.

У ході дискусії порушувались питання щодо так знаних „нелеґалів" – громадян України, які свого часу леґально в'їхали до Сполучених Штатів, але залишились тут після закінчення терміну візи. Відповідь адвоката була обнадійливою – уряд США вивчає можливість розгляду законів про леґалізацію двох категорій нелеґальних мешканців. Матимуть шанс для леґалізації законослухняні особи, які працюють, мають позитивні моральні якості і не менш як 5 років сплачують податки. А також діти нелеґалів віком до 21 року, які перебувають більше 5 років у США і скінчили середню школу. Коли цей закон увійде в силу, названі дві категорії населення можуть подавати клопотання про зміну статусу.

Потім кожен з адвокатів сів з перекладачем за окремий стіл і почав консультувати тих, хто мав якісь проблеми. Решті присутних була запропонована ще одна форма допомоги. Центр „Українська світлиця" запросив на цю зустріч представницю міської програми безплатного медичного страхування для дітей будь-якого статусу і дорослих та їх родин зі статусом, але невисоким доходом. Координатор програми Людмила Купрієнко консультувала всіх, роздавала інформативні брошури і записувала тих, хто кваліфікувався на цю допомогу.

У залі були батьки одного із юристів, маґістра права Сергія Гошовського – Михайло і Людмила Гошовські. Вони приїхали до Америки порівняно недавно, вважають себе новоприбулими „четвертої хвилі", а син Сергій вже здобув освіту – ступінь маґістра, працює в солідній юридичній компанії.

Оскільки 17 травня був особливий день – на 7-ій вулиці вирував Український фестиваль, то слухачі семінару після напруженої праці поринули у світ фестивальних вражень. Працівники „Української світлиці" з активістами комісії УККА „Четверта хвиля" на 7-ій вулиці протягом двох днів знайомили гостей фестивалю з діяльністю Центру УККА для новоприбулих, записували на літній семестр курсів англійської мови та початкових комп'ютерних знань, курси професійної орієнтації, оформляли чергу на дешеве міське житло, роздавали летючки з вимогою анулювати присудження Пуліцерівської премії непорядному журналістові В. Дюранті, і навіть з допомогою власноручно намальованих стендів і фотоапаратів допомагали дітям і дорослим перетворитись на козака-вершника або дівчину-українку у вишиваному вбранні.

Оксана Лиховид,
директор Центру УККА „Українська світлиця"

Координатор міської програми медичного страхування Людмила Купрієнко консультує учасників семінару.
Фото: О. Лиховид

Пожвавлення громадського життя

АТЛАНТА, Джорджія. – Громада в Атланті збільшується завдяки новим еміґрантам з України, які разом з представниками давнішої еміґрації пожвавлюють українське життя. Особливо це було відчутне під час двох подій нинішнього року – Шевченкових днів у березні і Міжнародного фестивалю культур у квітні.

15 березня громада українців зібралася в одній з місцевих бібліотек, щоб вшанувати пам'ять Тараса Шевченка. Почесними гостями були священики української православної та української греко-католицької церков з родинами – о. Богдан Марущак, о. Іван Лимар та о. Василь Прокопів. Свято розпочалося віршем Дмитра Павличка „Молитва" у виконанні подружжя Середюків – Галини та Віктора.

Українці на міжнародному фестивалі культур.

Коротким вступним словом д-р Уляна Боднар запросила до слова гостя з Канади д-ра Євгена Рослицького, перекладача книги польського письменника Єжи Єнджеєвича „Українські ночі або родовід генія".

Пізніше школярі української суботньої школи „Джерело" під керівництвом своєї вчительки Галини Середюк пісенно і поетично прослідкували біографію Тараса Шевченка від народження до його смерти.

5 квітня громада українців була учасницею щорічного міжнародного фестивалю культур при університеті „Emory". У фестивалі брали участь 40 країн. Кожна демонструвала притаманні лише їй народні танці та пісні, національний одяг, їжу, мистецькі експонати. Україна була визнана кращою у двох номінаціях – за експозицію народних витворів та пісенний виступ.

З любов'ю приклалися до цієї праці д-р Віктор Середюк з родиною, д-р Уляна Боднар, школярі і батьки української суботньої школи „Джерело", священик української греко-католицької церкви о. Василь Прокопів з дружиною, родина Копелякіс, родина Николишин, Марія Мілер, Орися Фішер, Тетяна Семчишин, Мар'яна Іванів, Альвіна Лева.

Галина Середюк

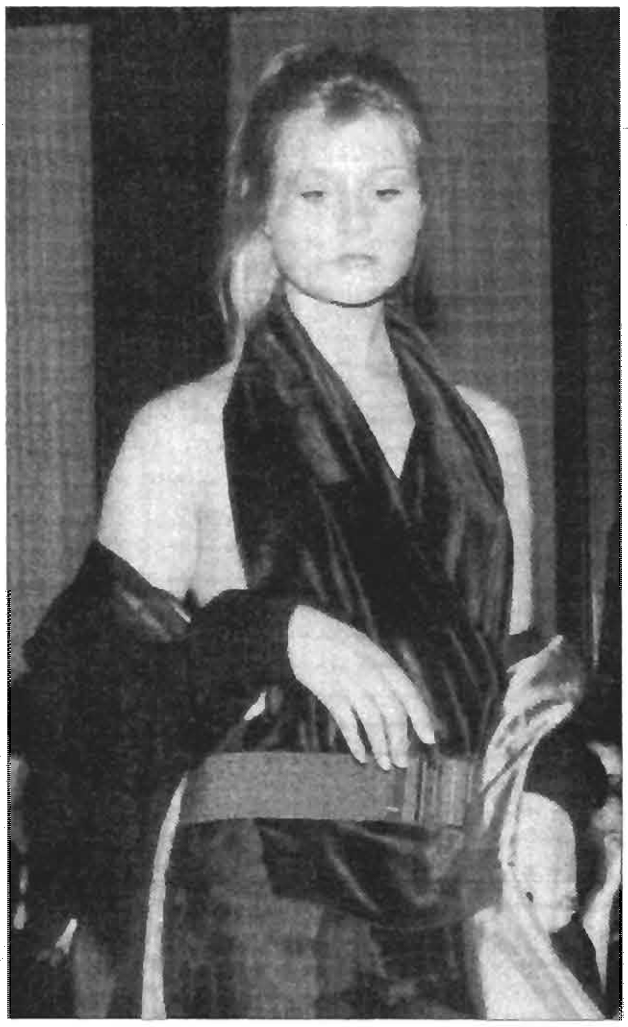
„Краса...

(Закінчення зі стор. 9)

Оксану Караванську, а також двох українських модельєрів, що проживають в Чикаго, Тетяну Шелехову і Наталію Назарову.

Всі колекції були неповторні та викликали захоплення у глядачів. У колекціях модельєрів з України гармонійно поєднувалися як український фолкльор, який був присутній у всіх частинах одягу, від капелюшків з вишиванкою до сучасних козачків, так і сучасні тканини, сучасний погляд на молодіжну моду та традиційна вишуканість вечірніх суконь.

На відкритті показу моди виступила Марта Фаріон, голова Комітету міст-побратимів Чикаго-Київ, яка від імені 26 мільйонів жінок України подякувала всім присутнім за підтримку акції. Присутня авдиторія і різноманітна підтримка підкреслюють, що об'єднання та партнерство є взаємовигідним для всіх нас, – сказала вона. Від імені присутніх вона подякувала пані Мегі Дейлі, дружині мера міста Чикаго, за її особисту зацікавленність і відданість цій події, так само відзначила підтримку її чоловіка Ричарда Дейлі та подякувала за підтримку шановному голові міста Києва Олександрові Омельченкові. М. Фаріон відзначила організаторів акції на чолі з Вірою Еліяшевською, які самовіддано працювали для того, щоб ця подія стала реальністю. Вона підкреслила, що показ моди об'єднав „людські та фінансові ресурси на допомогу системі охорони здоров'я України і ознайомлення світу з творчими талантами України".

З колекції Анни Бабенко

На відкритті також виступили Юліан Куляс, президент „First Security Bank", котрий передав 10,000 дол. від Фундації Відродження для акції лікування від рака молочної залози, та Михайло Кос, голова дирекції Кредитової спілки „Самопоміч", котрий передав 5,000 дол. на цю ціль. Виступили з привітанням також і Генеральний консул України д-р Борис Базилевський та Марта Коломиєць, член оргкомітету всеукраїнської освітньої кампанії „Краса заради життя". Саме М. Коломиєць належить ініціятива започаткувати цю акцію в Америці.

Всі отримані кошти від цього показу будуть спрямовані на придбання мамографічного обладнання, за допомогою якого здійснюються дослідження з раннього виявлення рака молочної залози в регіонах України, де такі дослідження покищо недоступні. Попередньо така акція збору коштів відбулася восени 2002 року в Києві.

Першочергові проблеми лікування рака грудей в Україні є загальновідомими. Це існуюче культурне табу на проведення дискусій про серйозність цього захворювання, загальна відсутність постійних обстежень та діягностичної мамографії, широко розповсюджене небажання жінок проходити мамографію через страх отримати радіяційне опромінення, загальна відсутність знань та навичок само-діягностики, а також загальна схильність до лікування пухлин грудей за допомогою народних методів.

Можливості для виявлення та діягностики рака грудей Україні є дуже обмеженими, внаслідок чого дуже багато випадків захворювань ніколи не було виявлено і хворі не отримали належного медичного лікування. В Україні для жінок діягноз „рак молочної залози" звучить рівнозначно смертному вироку, тому що це захворювання залишається одною з головних причин смерти жінок працездатного віку.

Віра Еліяшевська в Чикаґо

Марта Коломиєць в Чикаґо

Після показу мод львів'янка Оксана Караванська зазначила: „Мені дуже приємно і почесно брати участь у такому шоу, яке, крім естетичного задоволення, несе в собі ще й глибоку доброчинну ідею. Нам приємно, що нас так тепло приймають, що все організовано настільки професійно, що наші колекції знайшли тут своїх шанувальників. Маю надію, що загальні враження після відвідування решти міст будуть такими ж приємними. Хочу подякувати усім українцям і просто шанувальникам моди, які прийшли на показ. А ще хочу подякувати усім, хто підтримує таку потрібну ідею збору коштів на придбання мамографічного обладнання, яке є таким необхідним для України."

Оксана Ханас

З колекції Оксани Караванської...

... Вікторії Ґрес...

... Анни Бабенко

Відродження храму, який пам'ятає ще засновника Львова

ЛЬВІВ. – У неділю, 18 травня, Католікос (Патріярх) усіх вірмен Ґареґин ІІ освятив катедральний собор Вірменської Апостольської Церкви у Львові. З цієї нагоди до міста прибув голова парляменту Вірменії Армен Хачатрян, президент Спілки вірмен України Нвер Мхитарян, відомий французький співак вірменського походження Шарль Азнавур, а також посол Вірменії в Україні Грач Сильванян, посол Вірменії у Франції Едуард Налбандян, перший Президент України Леонід Кравчук. Усі вони, разом із численними гостями і, звичайно, членами вірменської громади Львова, яка нараховує понад 3,000 осіб, пройшли урочистим ходом від міської Ратуші до церкви. Проте шлях до храму насправді був набагато довшим — він тривав майже 60 років.

Вірменську церкву Успіння Пресвятої Богородиці було побудовано у Львові 1363 року. Спочатку це була дерев'яна церква, а потім на її місці звели теперішній собор із каменя. Катедральний собор був церковно-адміністративним центром як епархія для України і середньої Европи, на чолі зі своїм архиєпископом, який призначався Патріярхом усіх вірмен.

Зв'язки вірмен із Києвом стають міцними після прийняття Руссю християнства в 998 році. Розквітові вірменської громади сприяло й одруження великого князя Володимира Святославича з Ганною — сестрою візантійського імператора Василя ІІ, вірменина за походженням. Українські вчені-історики стверджують: чотири вірменські букви на вікові саркофага самого князя Ярослава Мудрого в храмі Святої Софії в Києві, 22 вірменські написи XVI – XVII ст. у цьому ж храмі – все це докази того, що вірменські будівельники в давнину були визнаними майстрами своєї справи навіть далеко за межами батьківщини.

Князь Данило Галицький, який заснував у другій половині XIII століття Львів, виділив вірменам для поселення ділянку в північній частині міста. Там вони згодом побудували церкву, вулиці, міст і площу, названі Вірменськими. 740 років тому, 1363 року, львівські вірмени створили катедральний собор, побудований у найкращих традиціях національної архітектури, і не було йому рівних у красі. І вже відтоді тутешня діяспора стала духовним центром вірмен, які проживали в Південно-Східній Европі. Згодом побудовано вежу-дзвіницю (1571 р.), декоративну колону з фігурою св. Христофора (1726), будинок колишнього вірменського банку (XVII ст.), палац вірменських архиєпископів (XVII-XVIII ст.) монастир вірменських бенедиктинок (XVII ст.).

Після Другої світової війни в 1945 році вірменську церкву у Львові було закрито і передано різним державним установам для використання як підсобне приміщення. Раніше будинок церкви належав музеєві, а двір використовувався для світських потреб. Після отримання незалежности, в 1991 році, в Україні знову було створено епархію Вірменської Апостольської Церкви, центром якої є Львів. Міська влада передала громаді каплицю і двір церкви, пообіцявши передати церкву повністю після „переселення" в інше місце музейного майна (там зберігалися ікони зі зібрання Митрополита Української Греко-Католицької Церкви Андрія Шептицького).

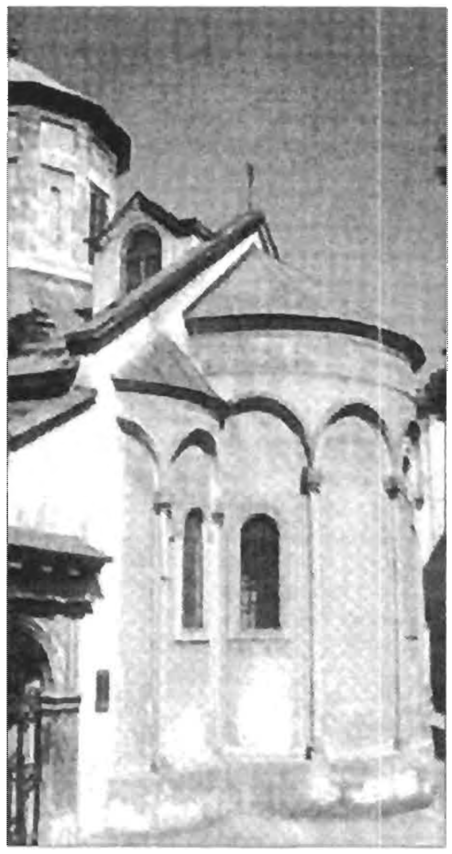
Відповідне розпорядження видав у листопаді 2001 року і Президент України Леонід Кучма, який отримав із нагоди святкування 1700-річчя прийняття християнства у Вірменії лист-звернення Патріярха всіх вірмен Ґареґина ІІ про відновлення собору. І лише в грудні 2002 року, коли за допомогою народного депутата України, президента Союзу вірмен України Нвера Мхитаряна, було вирішено питання будівництва нових музейних площ, Львівський катедральний собор Успіння Пресвятої Богородиці було повністю передано у володіння української епархії Вірменської Апостольської Церкви та Львівській вірменській релігійній громаді.

Поновлення праці цього собору стане серйозним поштовхом до розвитку вірменської громади не тільки у Львові, а й по всій Україні, оскільки для вірмен, як і для нас, українців, церква впродовж історії сприяла збереженню духовної цілісности та національної ідентичности.

Історія має властивість повторюватися. Сьогодні в Україні, за офіційними даними, живе близько 100 тисяч вірмен, а за неофіційними – набагато більше. Всі вони чесно працюють на благо України – мирної та стабільної держави. Це дуже важливо. Адже у вірменського народу, який пережив так багато катаклізмів у своїй історії, бажання спокою йде навіть не від розуму, а на рівні інстинкту: там, де буде мир і стабільність, усе буде добре. Тут, в Україні, вірменський невеликий народ відчуває себе на батьківщині. Вони люблять свою батьківщину – Вірменію, але не менше – свою другу батьківщину, Україну.

Україна йде до европейських норм демократії. На цьому шляху стоїть багато важливих і невідкладних завдань, починаючи з підтримки в Україні вірменської мови та культури, виховання нового покоління згідно з багатовіковими традиціями національного духовного взаємозбагачення. Але, як свідчить народна мудрість, дорогу осилить той, хто йде. Тим більше, що головну дорогу, яка, як відомо, веде до храму, ми з вами вже пройшли. Із часів Другої світової війни собор у Львові служив лише музейним складом для ікон: відтепер у ньому служитимуть Богу. Так що сьогодні ми стали свідками, по суті, істинного дива: всі ці роки вірменська церква зберігала українські ікони, а українські ікони, за великим рахунком, зберегли цей неповторний пам'ятник архітектури: його багато разів могли знести та знищити, але Бог і люди не допустили цього.

Коли вірмени будують храм, коли відкриваються синагоги, костели, інші храми – відроджується вся Україна. Бо це українці. Відроджується душа людини, яка живе в країні. Якщо на відкриття храмів такого маштабу будуть приходити люди різних національностей, як сьогодні, – будуть руйнуватися кордони ненависти, неприйняття людей різної духовности, різних національностей. Це буде означати, що світ ставатиме кращим, розумнішим, гуманнішим.

Ансамбль Вірменської церкви у Львові. Фото: В. Монець

Ганна Шеремет,
„День"

Що втратила...

(Закінчення зі стор. 5)

мовними резюме та списком втрачених архітектурних об’єктів.

Серед втрачених архітектурних об’єктів, поданих в цьому томі, є міські і сільські церкви та дзвіниці, більші іконостаси церков, що уникнули знищення, синагоги, монастирі, монастирські трапезні, замки, фортеці, фортифікації, палаци, ратуші, міські будинки, готелі та адміністративні будівлі. Знищені цвинтарі не є включені. Згідно з В. Вечерським, головні воєнні конфлікти XX століття були відносно ласкавими до українських архітектурних пам’яток. Під час Першої світової війни (1914–1918) Україна втратила 7 архітектурних пам’яток, під час т. зв. „мирних років” (1919–1940) – 251 пам’ятку, а під час Другої світової цйни (1941–1945) – 48 пам’яток. За короткий час незалежности, Україна втратила 12 пам’яток. Отже, 64 відс. архітектурних пам’яток України втрачено в результаті більшовицької державної політики між 1919 і 1940 роками. Цей погром в найбільш нищівний спосіб стався в чотирьох північно-східних областях України: в Чернігівській (де втрачено 44.44 відс. архітектурних пам’яток), в Полтавській (64.51 відс.), Харківській (41.09 відс.) і Сумській (59.05 відс.). Найбільших втрат зазнали релігійні храми – православні, греко-католицькі та римо-католицькі церкви, синагоги, як також оборонні структури.

Що зробили інші країни в подібних післявоєнних ситуаціях, коли важливі національні архітектурні пам’ятки зазнали знищення ворожим військом? Огляд післявоєнної відбудови знищених пам’яток в Ленінграді, Варшаві, Дрездені та Берліні вселяє думку, що відбудова таких знищених стратегічних пам’яток, як Михайлівський Собор у Києві та головна церква Лаври, може бути зовсім прийнятною. Проблема полягає в тому, що ці відбудови в Києві виконано за дуже короткий час і в дусі сучасних будівель. Київські провідники 2000-их років не мали того самого зрозуміння, а також „любови і дбайливости”, що їх виказали росіяни, реконструючи царські гнізда, в тяжкі повоєнні роки Ленінґраду, чи поляки в реконструкції Старої Варшави.

Це приводить нас до того найважливішого питання, що його В. Вечерський згадує у своїй передмові – про байдужість і брак пошани, брак любови, гордости і прив’язання з боку українського суспільства до української архітектурної спадщини. Цей „брак пошани” є спільним для еліти сьогоднішньої столиці, для адміністрації міста Львова, яка дозволила завалитися двом будинкам в центрі міста, для тих селян, які дозволяють гнити ще позісталим дерев’яним церквам. Цей дошкульний „брак пошани” – нещасливий результат попередніх десятиріч колоніяльного правління. Може забрати цілі покоління, щоб цей стан речей змінити.

Зі списку втрачених атхітектурних творів, що його представив В. Вечерський, виглядає, що дерев’яні сільські церкви в Західній Україні є тепер в небезпеці. Ці реґіональні варіянти архітектури українських дерев’яних церков відзначаються багатством і різноманітністю форм і зберігають архаїчні форми. Свого часу один англійський науковець писав, що „деякі з них є джерелами естетичної насолоди”, і незважаючи на свої малі виміри, роблять монументальне враження. (*Дейвид Бакстон, „Дерев’яні Церкви Східньої Европи”, Кембридж-прес, Кембридж, 1981, ст. 101*).

Зі спостережень, що їх зробили американські українці, які подорожували по Західній Україні, ми знаємо, що ті унікальні структури справді є загрожені. У Карпатах і навколишніх околицях дерев’яні дахи на старих церквах замінюють на „модерні” бляшані, старі [illegible] дерев’яні стіни малюють часом патріотичними синьо-жовтими кольорами, старі іконостаси замінюють „модерними”, а коли будуються нові муровані церкви, дуже часто сумнівної естетичної вартости, старі дерев’яні структури перетворюються на склади...Ось приклад того, що діється сьогодні. Серед недавніх втрат, що їх реєструє Вечерський, маємо наступні архітектурні пам’ятки в Закарпатській області: церква Вознесіння, село Водиця, збудована в 1803 році, зруйнована в 1992 році; церква Вознесіння, село Кобилецька Поляна, (1512–1994); церква Ілії, село Лубня, (1890–1990); Стрітенська церква, село Руська Долина, (1750–1999); церква Різдва Пречистої Діви, село Стеблівка, збудована в XVI столітті, зруйнована 1994 році.

Передостанній розділ цієї публікації „Додатки”, присвячений спірній справі т. зв. „відбудови” і „відтворення” знищених архітектурних пам’яток, що є темою дебатів серед українських істориків мистецтва й архітектури, архітектів, спеціялістів від збереження, адвокатів і політиків.

Як було згадано вище, можливо, варто було поширити матеріял, поданий в „Додатках”. Наприклад, втрата українських дерев’яних церков приводить до зникнення традиційного сільського краєвиду в Україні. У зв’язку з цим бажано було відзначити той факт, що сільські околиці в Україні переживають сьогодні справжню гарячку побудови церков. Ця широкозакроєна кампанія, як і загальне незнання історії української церковної архітектури, взявши разом, змінюють вигляд українських краєвидів. Цю тему дуже рідко дискутують в українській пресі.

На завершення цього огляду природно постає питання, що можна зробити, щоб за словами Дейвида Бакстона, зберегти ті, „малі розміром, але привабливо гарні будинки монументального враження та естетичної насолоди”, які ще існують?

Один крок є очевидний. Ми повинні спонукати провідників України до дискусії. Ті архітектурні пам’ятки України, які ще уціліли, є потенційними маґнетами для туристів. Економічні міркування представляють собою, мабуть, найбільш переконливий підхід і аргументацію, і можливо, що вони переконають сьогоднішнє і майбутнє покоління проводу України, що це в їхньому інтересі – поцікавитися теперішньою байдужістю населення щодо збереження тих архітектурних пам’яток України, які ще існують.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, травень 2003 р.

200 дол.	Укр. проп. спілка Альберти	Едмонтон, Алб., Канада
130	Яріш Ірина	Етобіко, Он. Канада
55	Сосяк Василь	Форест Гілс, Н.Й.
50	Перейма Марта	Далес, Ва.
	Бреславець Галина	Роквіл, Мд.
	Гірняк Тарас	Нью-Йорк, Н.Й.
	Кричик Олександер	Лорейн, Огайо
	Павліський Джером	Талагасі, Фла.
45	Гонч Андрій	Нюборг, Н.Й.
30	Керницька Ольга	Мідлотіян, Ва.
25	Губана Надія	Вайтстон, Н.Й.
	Баранецький Володимир	Мейплвуд, Н.Дж.
	Бойкович Ростислав	Пітсбурґ, Па.
	Дубик Ольга	Трентон, Н.Дж.
	Джуль Павло	Ґросе Пт. Шор, Миш.
	Іванонко Ірина	Джонсон Сити, Н.Й.
	Ярош Марта	Кінелон, Н.Дж.
	Комічак Михайло	МекКіс Рокс, Па.
	Обл. Держ. Архів,	Луцьк, Україна
	Погребінська Наталія	Маямі Біч, Фла.
20	Демидчук Євген	Гамілтон, Он. Канада
	Волщук Тамара	Торонто, Он. Канада
	Дроздовська Анна	Бафало, Н.Й.
	Коцибала Святослав	Кротон он Ґадсон, Н.Й.
	Маланчук Степан	Санта Барбара, Каліф.
	Мисько Катерина	Кергонксон, Н.Й.
	Надзікевич Павло	Чикаґо, Іл.
	Новосівський Тарас	Девон, Па.
	Пундій Павло з нагоди	
	85-ліття Івана Кизика	Чикаґо, Іл.
	Шебунчак Богдан	Розленд, Н.Дж.
	Тимяк-Сидір Михайло	Пітсбурґ, Па.
	Жизномирський Зенон	Юніверситі, Парк, Фла.
15	Мірецький Ігор	Торото, Он. Канада
	Окопна Марія	Арлінґтон, Текс.
	Павлюк Микола	Гантсвіл, Ала.
	Світій Марія	Бруклин, Н.Й.
	Біраковський Богдан	Коледж Пойнт, Н.Й.
	Бойчук Іван	Трентон, Н.Й.
	Дурбак Христина	Мавнтенсайд, Н.Дж.
	Кочман Олександра	Чикаґо, Іл.
	Кузьмич Юрій	Бейсайд, Н.Й.
	Кузич Неоніля	Чикаґо, Іл.
	Мороз Ольга	Кергонксон, Н.Й.
	Мисишин Маріян	Спрінґфілд, Мас.
	Сєрант Василь	Асторія, Н.Й.
	Собко Йосиф	Ню Гейвен, Кон.
	Стефанів Борис	Едмонтон, Ал. Канада
12	Залуцький Мирон	Кортленд Менор, Н.Й.
10	Андріюк Андрій	Іст Гановер, Н.Дж.
	Гурський Петро	Челтенгем, Па.
	Яковенко Валентина	Апер Седл Рівер, Н. Дж.
	Клапіщак Наталія	Лонґ Велі, Н.Дж.
	Костюк Теодор	Силвер Спрінґ, Мд.
	Костик Степан	Наяк, Н.Й.
	Котиси Ліліяна і Богдан	Кендал Парк, Н.Дж.
10 дол.	Мартиненко Михайло	Трентон, Н.Дж.
	Нагребецький Роман	Галіфакс, Н.С. Канада
	Ольшанівська Божена	Нюарк, Н.Дж.
	Ріщак Ярослав	Голянд, Па.
	Сабат Йосиф	Твін Лейкс, Віск.
	Сорощак Володимир	Чикаґо, Іл.
	Трощук Віра	Чикаґо, Іл.
	Барицький Іван	Вестон, Он. Канада
	Білоус-Кратко Роза	Юніон, Н.Дж.
	Білик Марія	Фаунтен Гілс, Аріз.
	Боївка Михайло	Лорейн, Огайо
	Бурий Тарас	Севен Гілс, Огайо
	Чипак Ярослав	Вейн, Н.Дж.
	Чорнописький Е.	Рочестер, Н. Й.
	Дибайло Сесілія	Норт Плейнфілд, Н.Дж.
	Діяк Лариса	Шаумбурґ, Іл.
	Донець А.	Лямбертвіл, Н.Дж.
	Духнич Ольга	Нюарк, Н.Дж.
	Дидинський Константин	Нарберт, Па.
	Феш Михайло	Тусон, Аріз.
	Гайдучки Лідія і Богдан	Вест Орандж, Н.Дж.
	Гаврилко Евстахій	Ворен, Миш.
	Гаврилюк Галина	Джерзі Сиші, Н.Дж.
	Герець Роксана	Ратерфорд, Н.Дж.
	Ярмолюк Марія	Раселвіл, Аріз.
	Карасейчук Галина	Гофман Естейтс, Іл.
	Коломиєць Анатоль	Чикаґо, Іл.
	Костик Степан	Наяк, Н.Й.
	Купчинська Марія	Лорейн, Огайо
	Курилів Ігор	Вестон, Он. Канада
	Лімонченко Олександер	Гелендейл, Каліф.
	Лютаревич Анатолій	Форт Маєрс, Фла.
	Марущак Василь	Кліфтон, Н.Дж.
	Маслянка Осипа	Елктон, Мд.
	Мельникович Михайло	Парма, Огайо
	Навроцький Юрій	Квінс Вілидж, Н.Й.
	Несіна Олена	Нью- Йорк, Н.Й.
	Онуфрик Катерина	Гамільтон, Он. Канада
	Підперигора Ельвіра	Елкінс Парк, Па.
	Ранюк Анна	Гайд Парк, Мас.
	Сохан Неоніля	Джерзі Сиші, Н.Дж.
	Теслюк Володимира	Гартфорд, Кон.
5	Брикович Л.	Монреаль, Кве. Канада
	Чипак Ярослав	Вейн, Н.Дж.
	Гош Іван	Філядельфія, Па.
	Корбяк Григорій	Ворен, Миш.
	Максимків С.	Віл Ла Сел, Кве. Канада
	Марчук Б.	Гінсдейл, Іл.
	Писарів Джуді	Кергонксон, Н.Й.
	Зачко Софія	Норт Гейвен, Кон.
	Базар Григорій	Сиракюз, Н.Й.
	Беґей, Роман	Мавнт Вернон, Ваш.
	Березовський Степан	Френклін Парк, Іл.
	Буш Чарлс	Вудрідж, Н.Дж.
	Хойнацька Н.	Овк Форест, Іл.
	Цимбал Віктор	Сентер Лайн, Миш.
	Доманська Ольга	Джерзі Сиші, Н. Дж.
	Дорошенко Анатолій	Нортвіл, Миш.
	Дутчак Дмитро	Меріт Айленд, Фла.
	Федунець Оля	Вест Гартфорд, Кон.
	Гнатківський Володимир	Бейсайд, Н.Й.
	Головінська Марія	Томс Рівер, Н.Дж.
	Грабець Роман	Парма, Огайо
	Грицишин Михайло	Торонто, Онт. Канада
	Гуль Юлія	Трентон, Н.Дж.
	Івасечко Ольга	Чикаґо, Іл.
	Якима Володимир	Парма, Огайо
	Кандюк Богдан	Ґлен Спей, Н.Й.
	Карпик Стела	Ворен, Огайо
	Кікцьо Анастасія	Бріджв'ю, Іл.
	Корчмарик Франко	Монтреаль, Кве. Канада
	Лопатчак (родина)	Вест Сенека, Н.Й.
	Лихолят Михайло	Ворен, Миш.
	Лиляк Микола	Рочестер, Н.Й.
	Лис Марія	Пірсон, Фла.
	Лисобей Христина	Чері Гіл, Н.Дж.
	Мак Іван	Вестон, Он. Канада
	Маленчук Марія	Сиракюз, Н.Й.
	Мельник Василь	Парма, Огайо
	Мірутенко Василь	Гарісвіл, Миш.
	Нич Михайло	Філядельфія, Па.
	Олесницький Юрій	Томс Рівер, Н.Дж.
	Паламар Галина	Філядельфія, Па.
	Пашкевич Емілія	Лівонія, Миш.
	Підгірний Іван	Парма, Огайо
	Погаратний М.	Елма, Н.Й.
	Процик Роман	Гантінґдон, Па.
	Писарів Джуді	Кергонксон, Н.Й.
	Савицький Теофіль	Дітройт, Миш.
	Смук Андрій	Коломбія, Кон.
	Стельмах Ігор	Ґластонбері, Кон.
	Свірський Іван	Ветерсфілд, Кон.
	Шмайда Марія	Нью Британ, Кон.
	Трач Ірина	Корол Спрінґс, Фла.
	Тресньовський Роман	Ан Арбор, Миш.
	Турчак Люба	Сомерсет, Н.Дж.
	Тутка Теодор	Довер, Н.Дж.
	Тимчишин Маріян	Лавдонвіл, Н.Й.
	Вайда Микола	Стемфорд, Кон.
	Вовк Марія	Ворен, Миш.
	Винницький Богдан	Етобіко, Он. Канада
	Юречко Михайло	Лаврис Стн. Па.
	Зендран Іван	Ватервліт, Н.Й.
3	Ганипсяк Йосиф	Бафало, Н.Й.
	Корбяк Григорій	Ворен, Миш.
2	Салій Василь	Ворен, Миш.
	Разом	2,240.00 дол.

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої української газети в світі.

Вогонь не спалив пам'яті про мисткиню

До 100-річчя від дня народження Софії Зарицької

Серед когорти українських мистців на чужині настав час пригадати заслужену малярку Софію Зарицьку. Вона народилася в 1903 року в Перемишлі, де її батько Северин Зарицький був професором чоловічої гімназії, викладав географію та історію, а навіть коротко був директором Українського дівочого інституту. На другому році життя майбутньої малярки померла її мама. Батько старався створити добрі умови для Софійки, але вона безустанно тужила за мамою і свою тугу передавала у своїх картинах, знаходячи у кольорах розвагу і заспокоєння. Після української початкової школи Софійка вступила до Українського дівочого інституту в Перемишлі, де її вчила відома художниця Олена Кульчицька, яка стала немов прибраною матірю для Софійки.

У 1920 році помер тато, і Софійка залишилася сиротою. В тій невідрадній ситуації її старша сестра Євгенія разом зі Софійкою переїхали до Львова, де дівчина продовжувала навчання в приватній школі Олекси Новаківського, а Євгенія співала в українських співочих колективах.

Під час візити в школі високо оцінив перші праці Софійки Митрополит А. Шептицький, який допоміг їй фінансово у дальшому навчанні. Софійка виїхала до Чеської академії мистецтв у Празі. Там вчився Петро Омельченко, з яким вона одружилася в 1926 році.

В 1928 році Софія і Петро виїхати до Парижу, але здобути тут засоби до життя мистецтвом початкуючій малярці не було легко. В кінці їм вдалося заощадити кошти і купити під Парижем ділянку, на якій вони побудували скромну дерев'яну хату і майстерню. Про талант Софії заговорила преса, але це не допомагало їй стати на ноги економічно.

Софія не вміла перебудуватись до іншої праці. Для неї малярство було життям і для нього вона готова була померти. Петро втратив роботу, важко захворів і в злиднях помер у 1953 році.

Софія залишилася зовсім безпорадною. Огортав неспокій. Аж несподівано в її житті з'явився лікар Володимир Попович – також перемишлянин, що жив у Бельгії. Його привабили великі композиції та фрески С. Зарицької. Він закупив 70 робіт і створив свою власну колекцію. Одержані кошти допомогли С. Зарицькій сплатити деякі борги, взяти участь у виставці паризьких акварелістів, але після виставки замовлень й далі не було. Доведена до повного зубожіння і відчаю у 1958 році вона звертається через газету „Українець – час" до української громади з проханням: „Я прошу, замовляйте у мене образки і рисунки".

Попри труднощі Софія найкращі свої твори – понад 50 картин-шедеврів – зберігала у себе вдома і показувала їх своїм гостям. В 1964 році УВАН у США влаштувала виставку двох художниць – Олени Кульчицької і Софії Зарицької, на якій було понад двадцять картин. В квітні 1972 року з невідомих причин спалахнув вогонь в оселі „Стежка жорстокости" – згоріла хата і в ній трагічно загинула велика українська художниця, а разом з нею уся її спадщина, яка могла б стати окрасою загально-української культурної скарбниці.

Вже не найти на цвинтарі у Шенев'єрі, біля Парижу, її могили. В час відновлення української державности було б добре скласти каталог доробку художниці і символічно позначити місце її вічного спочинку, занести її ім'я до числа діячів культури України.

Ярослав Стех

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Концерт перед виїздом в Україну

ЧИКАҐО. – 10 травня український танцювальний ансамбль „Громовиця" влаштував свій весняний концерт у театрі „North Shore for the Performing Arts". Люди прийшли масово до театру. На жаль, дехто мусів повернутись додому, бо забракло місць.

Концерт був, здавалося, кращий за всі, що були влаштовані в минулому. Скільки вже разів глядачі відвідували концерти „Громовиці", – її мистецький керівник Роксана Дика-Пилипчак завжди мала для них щось нове, свіже. Так було й цим разом. Танці в її хореографії творять щось гарне, мистецьку цілість, яка захоплює глядачів.

Роксана Дика-Пилипчак разом з Мартою Городиловською-Козицькою також є мистецькими керівниками Української школи балету та народніх танців. В цій школі готують молоді кадри танцюристів, які працюють в двох групах – „Блискавиця" та „Сонечко". Більшість точок концерту, одначе, виконав ансамбль „Громовиця", і тільки поміж ними виступали молодші танцюристи із „Блискавиці" та „Сонечка" – майбутні „громівчани".

Концерт включав гостинний виступ скрипаля Василя Попадюка. Якщо вимірювати скрипалів ранґами, маестро В. Попадюк посідає одну з найвищих. Він визначається високою технікою, про яку багатьом хіба тільки мріяти. Скрипаль-віртуоз концертував у столицях европейських країн, а останньо – в Північній Америці.

Ансамбль „Громовиця" теж виступав в багатьох містах Північної Америки. Цього року він вперше поїде в Україну. Його перший концерт буде в Києві, а відтак у Львові, Тернополі, Калуші, Коломиї. Закінчиться гастролювання в Мукачеві.

Треба вірити, що в Україні земляки зустрінуть „Громовицю" тепло, з відкритим серцем, відчують, що „нашого цвіту по всьому світу". А коли зважити, що танцюристи „Громовиці" – це вже третє й четверте покоління українського роду, виховне поза межами рідної батьківщини, яке продовжує плекати любов до Матері-України, до українського танцю, то це буде радість для земляків. Щасливої подорожі, „Громовице"!

Лука Костелина

Пам'яті Олександра Білаша

На 73 році життя помер автор загально знаної пісні „Два кольори" Олександер Білаш на слова Д. Павличка, один з провідних композиторів України. Він написав п'ять опер, три оперетки та значну спадщину чисто інструментальної музики – два фортепіянові концерти, сюїту для симфонічної оркестри, „Вокаліз" для меццо-сопрана і симфонічної оркестри, струнний квартет, балетну сюїту та багато іншого, починаючи з дипломної роботи в Київській консерваторії, якою була поема „Павло Корчаґін" в 1956 році.

О. Білаш народився на Полтавщині 6 березня 1931 року в Градизьку, яке лежить близько села Гриньки, де народився Микола Лисенко, та ще ближче до хутора Пелехівщини, звідки родом брати Георгій та Платон Майбороди. Цей географічний трикутник Дмитро Павличко назвав „композиторським грибовищем". О. Білаш здобув солідну музичну освіту і став до професійної праці в кіностудії. Його музика до фільму „Роман і Франческа" в 1961 році зробила його ім'я широко відомим.

О. Білаш писав музику до українських поезій Т. Шевченка, Лесі Українки, Андрія Малишка, Павла Тичини, І. Франка, Івана Драча, Дмитра Павличка та інших. Велику кількість пісень постало на слова Бориса Олійника, Степана Пушика, а найбільше – на вірші його приятеля Михайла Ткача. В його доробку близько трьохсот пісень на різні сюжети. Найкращими з них є „Пісня про Україну" (1961), „Повторись у віках" (1974). Хвилює доброзичливість – в колисковій „Спи маля" (1961), тривога за долю батька – „Ровесники" (1969). З пісень, присвячених матері, „Пісня про матір" піднеслась до верхів'я реквієму.

На 25-ліття композиторської праці, в 1985 році, українці Америки на Союзівці мали нагоду запізнатися з вокальними зразками творчости О. Білаша у виконанні репертуарного ансамблю „Ромашки". Тріо „Ромашки" принесло публиці незнані на нашому континенті пісні, більша частина яких написана на тексти Михайла Ткача. Патріотичною одою „Повторись у віках" почався їх концерт, а далі були ліричні шедеври обох мистців. На догоду публіці були співані на слова Д. Павличка – „Два кольори", на слова Степана Пушика – „Треба йти до осені".

Від 1965 року О. Білаш нетерпляче чекав на прем'єру опери „Гайдамаки" (за Т. Шевченком). За часів СССР це була безнадійна справа, а по його розвалі це теж не стало можливим. Останній авторський концерт О. Білаша в Києві, що відбувся 3 квітня 2003 року не було передано по радіо і телебаченню, а в телевізійних новинах подали тільки кілька секунд з того дійства. Таке забуття заслуженого композитора доповнило чашу гіркого почуття вразливої душі.

Богдан Марків

НОВІ ВИДАННЯ

Нескорена берегиня

„'Нескорена Берегиня': жертви московсько-комуністичного терору XX століття". Добір матеріялів – Ніни Строкатої-Каравanської, опрацювання – Галини Гордасевич, упорядник – Богдан Гордасевич, редактор – Юрій Зайцев, художник – Володимир Беднарський; СФУЖО, Торонто–Львів, 2002, 279 стор.

В анотації книжки зазначено, що ця книжка: „Збірний образ нескореної України – доньки, дружини, матері, витворений нелюдськими жорстокими умовами московсько-комуністичної тоталітарної системи" та „вона містить величезний документальний матеріял". Без сумніву, цей матеріял є незаперечним свідченням того, що переживала українка в Україні за тієї системи, а в першу чергу тому, що вона була свідомою українкою. Книга, як і зазначає її упорядник Богдан Гордасевич, є величною „Книгою-Пам'ятником" усім відомим і невідомим героїчним жінкам-політв'язням України.

Тож бодай частина тих споминів нехай буде нашим нев'янучим вінком на жертовнику боротьби за волю України

У мартирольозі „Нескорена Берегиня" представлено 115 жінок з різних частин України: різних – за соціяльним походженням, освітою, професією, заняттям й ін., яких у книзі названо „найкращим цвітом розп'ятого народу".

Розповідь про цих жінок подано у формі їх власних спогадів та спогадів про них інших. Подані вони інформативно, цікаво, зворушливо. В книзі багато відомих імен – і між „нескореними берегинями", і між тими, хто про них згадує. Як от Євген Сверстюк пише про Аллу Горську, про Надію Світличну пише її брат, відомий літературний критик Іван Світличний, про Раїсу Руденко – її чоловік, відомий письменник і правозахисник Микола Руденко, про Ірину Воронович-Кочур, дружину провідного українського перекладача літературних творів Григорія Кочура розповідає їх син Андрій. Він згадує, як одинадцятилітнім відвідував маму в тюрмі. „А одного разу, – пише він, – від тюрми під конвоєм повели великий гурт жінок, і я почув з того гурту мамин голос: 'Прощай, синку! Не вір тому, що про нас казатимуть, ми чесні люди...'. На цьому моє дитинство закінчилося".

Сама про себе розповідає Ірина Калинець, яка, розлучена з 9-літньою донею, відбувала довге ув'язнення в Мордовії. У розповіді під заголовком „Знищували еліту" пише Галина Гордасевич про Віру Свєнціцьку – науковця-мистецтвознавця, що працювала у Львівському музеї і була засуджена на 25 років позбавлення волі. У цьому виданні є низка її інших розповідей про українських жінок – жертв терору совєтської системи, однією з яких була й сама ця талановита письменниця. В книзі є розповіді про дружин композиторів: Василя Барвінського – Наталю, Гната Хоткевича – Платоніду, що поневірялися по ув'язненнях. А також – ціла низка розповідей про ув'язнених „нескорених берегинь" за те, що перебували в підпіллі, в рядах ОУН. Про частину з них уже писалося в пресі й книжкових виданнях, як от – про Катерину Зарицьку, Дарку Гусяк, Галину Дидик, Ірину Сеник, Оксану Попович й ін., що, повідбувавши 25-літні ув'язнення, повернулися в Україну й змогли самі розповісти про свої поневіряння там; і про тих, що з них не повернулися: Володимиру Крушельницьку, з відомої родини Крушельницьких, Катерину Грушевську, доньку відомого українського історика Михайла Грушевського, помічницю батька в науковій праці й ін. Кожна розповідь про кожну жінку в цій книзі – це частинка історії страждань українського народу, частинка історії нашого народу.

Книга містить фотографії більшости згаданих у ній жінок; мапу-схему розміщення таборів ҐУЛагу та список тюрем, таборів і „зон" ҐУЛагу (склала Надія Мудра).

Цією книгою Світова Федерація українських жіночих організацій відзначає 50-ліття своєї праці. За це СФУЖО належить велике признання. А зокрема Володимирі Турчиняк-Лучків, що сама була в'язнем комуністичного й нацистського режимів, яка заініціювала це видання і вклала багато старань і організаційної праці для його здійснення. А також – подяка фінансовому спонсорові цього видання – Марії Е. Неґрич.

У вступному слові до книжки авторка зауважує, що багато з поміщених у книзі жінок не дочекалися вільної України, за яку боролися і переносили нелюдські страждання. Але книжка про них побачила світ, хоч у ній і неможливо було згадати їх усіх. „Тож бодай частина тих споминів нехай буде нашим нев'янучим вінком на жертовнику боротьби за волю України. Пам'ять про них – наших „нескорених берегинь" – нехай живе вічно!", закінчує авторка вступне слово.

Цю гарно видану, інформативну книгу можна замовити за адресою World Federation of Ukrainian Women's Organizations, 2118 A Bloor St West, Suite 206 Toronto, Ont. M6S 1M8. Тел.: (416) 762-2066.

Світлана Кузьменко

Ізраїльський журнал – про долю євреїв в часи Богдана Хмельницького

Журнал „Jewish History" („Єврейська історія"), що видається у Гайфському університеті, 27 травня видав спеціяльний випуск (т. 17, ч. 2, 2003) про Хмельниччину та вбивства євреїв під заголовком „Євреї, козаки, поляки та селяни в Україні 1648 р.".

Сім статтей, надрукованих в журналі, розвинено з доповідей на міжнародній конференції, присвяченій цій темі, що відбулася 1998 року в Бар-Іланському університеті.

Наукові співробітники Канадського інституту українських студій допомагали плянувати цю конференцію й запросили на неї вчених з України. Доповіді, які видано в спеціяльному випуску, являють собою віху обговорення й дослідження цієї теми.

Редактори випуску – Кенет Стов та Адам Телер (Гайфський університет) звертають увагу на об'єктивність доповідей і на необхідність розгляду цих подій з порівняльного погляду, беручи до уваги різні єврейські, українські та польські дослідження.

У першій статті д-р Франк Сисин (КІУС) описав події Хмельниччини і розглянув її типологію та етіологію, а також вбивства євреїв на тлі повстання. Д-р Зенон Когут (КІУС) розглянув зображення євреїв в українській історіографії та фольклорі до початку XIX ст. і висунув теорію, чому єврейський мотив став таким важливим на переломі XVIII-XIX століть. Серед статтей спеціялістів з України є праця відомої київської вченої д-ра Наталії Яковенко, в якій вона розглядає такі мотиви, як „війна найманців" та „очищення землі".

Д-р Ґершон Бакон (Бар-Іланський університет) розглянув зображення цих подій у загальних історіях євреїв. У своїй праці д-р Стампфер намагається впоратися з трудним питанням єврейського населення України та числа жертв. Його підсумки – від 18 до 20 тисяч жертв – знано менші від тих, що подаються в науковій літературі. Д-р Юдіт Калік (Єврейський університет) розглядає складне ставлення різних християнських церков до євреїв.

Д-р Моше Росман (Бар-Іланський університет) звернув увагу на швидке відродження єврейської громади в Дубні після 1648 року. Його глибоке дослідження судових справ, що виникли серед мешканців міста, показує, як швидко відновилися старі порядки після заняття міста поляками. Це підкопує погляд, що 1648 рік був переломовим у господарській діяльності євреїв.

Збірник вказує нові напрями досліджень українїстів та юдаїстів. Наукові записи появилися за редакцією Говарда Астера й Петра Потічного „Українсько-єврейські стосунки з історичної перспективи" (Вид-во КІУСу, 1988), де надруковано праці д-рів Шмула Етінґера, Ярослава Пеленського та Франка Сисина.

Цю тему також опрацював науковий співробітник КІУСу д-р Сергій Плохій у своїй монографії „Козаки та релігія в ранньомодерній Україні" (Вид-во Оксфордського ун-ту, 2001).

Поява англійського перекладу восьмого тому „Історії України-Руси" Михайла Грушевського – „Козаччина, 1626-1650" у перекладі Марти-Дарії Олійник за редакцією д-ра Франка Сисина та Мирослава Юркевича (Вид-во КІУСу, 2002) дозволила вченим ознайомитися з писаннями на цю тему великого українського історика.

КІУС

Один з невмирущих

28 травня минула 87-ма річниця смерти Івана Франка. Як писав д-р Микола Шлемкевич, філософ-франкознавець, „Літературна творчість І. Франка – це монументи правди Великої Людини...

Реформаторський дух І. Франка, втілений у постатях Вічного Революціонера та вірного своєму призначенню Каменяра і по сьогоднішній день живе і діє у героях його літературної спадщини...

Герої ці – символи творчої революції, яка нищила перестаріле і оформлювала нове життя шляхом Освіти, Братерства, Любови і Чуття, а не диктатурою тиранії людини над людиною, народу – над слабшими народами".

Іван Франко писав:

Збуди, о Боже, своїм словом
цей світ з важкої дрімоти!
А хоч би і могутнім громом –
збуди, безсильних захисти!..
Любови, братньої любови
поміж народами нема.
Устами – всяк про неї мовить.
Але до діл – душа німа!

Франкові слова гіркої правди і непримиренного гніву проти соціяльного гніту і національного рабства знаходять відгомін у серці кожного, хто вглиблюється в його твори.

Незабутнім залишається в історичній пам'яті поколінь 1916 рік. Такої чарівної краси у Львові, а заразом і такого великого суму у Львові, мабуть, ще не було.

Надійшла весна прекрасна,
многоцвітна, тепла, ясна,
мов дівчина у вінку...

А Львів – у жалобі. За поданням місцевої преси – „мужва хилить униз чола, жони – ронять рясні сльози, супроводжуючи мертве тіло Івана Франка до місця Його вічного спочинку".А висловлена ним Правда все ще актуальна:

Важке ярмо твоє, мій рідний краю,
нелегкий твій тягар!
Мов під хрестом оце я упадаю,
з батьківської руки твоєї допиваю
затроєний пугар.
Благословлю тебе!
Чи ждать тобі ще треба
поваги й блиску від будучини, чи ні,
– одного лиш тобі благаю з неба,
щоб з горя й голоду
не бігли геть від тебе
твої найліпші сини.

І все ж Поет не нарікає на Бога:

Велика вдяка Тобі, Боже!
Мудра воленька Твоя.
Нещастя жодне не спроможе,
щоб нарікав на Тебе Я!
У вир життя Ти мене вкинув
і серце жаром запалив!

І по сьогоднішній день жар Франкового серця іскриться в серцях поколінь.

Костянтин Гоздава-Дидинський

Українці в Китаї

За межами азійської частини Росії єдиною країною Азії, де внаслідок цілеспрямованої української еміґрації зформувалися усталені українські поселення, що проіснували майже півстоліття, став Китай. Наприкінці XIX ст. досить великі групи українців почали прибувати у його північно-східну частину – Манджурію, де вони ставали спочатку будівельниками, а потім службовцями Східньо-китайської залізниці. Значна група українців прибула у Манджурію з Туркестану разом з генералом Д. Хорватом, де під його керівництвом брала участь у будівництві Закаспійської залізниці. Праця на будівництві залізниці забезпечувала непоганий за тих часів заробіток для значної маси українського селянства, яка не могла вижити на батьківщині через безземелля. Після закінчення будівництва багато українців залишалися працювати на Східньо-китайській залізниці.

У резолюції III сесії Української Далекосхідної крайової ради (1920 рік) зазначалося, що українці становили більше половини всіх службовців Східньо-китайської залізниці. Найбільша кількість українських поселенців осіла в Харбіні, заснованому в 1898 році, який невдовзі став центром усієї північної Манджурії. У 1920-1930-их роках в Харбіні проживало понад 15 тис. українців. Поза Манджурією українські громади в Китаї, в 1920-1940-их роках, існували в Шанхаї, Тяньтзіні, Ціндао та Ганьчжоу.Таким чином, загальну кількість українців у Китаї в 1920-1940-их роках можна оцінювати в межах 35-50 тис. осіб.

Першою українською організацією на теренах Китаю став гурток українських аматорів, що діяв у Ляояні з 1903 року. Під час російсько-японської війни гурток перебрався до Харбіну, де став основою Українського клюбу.

У 1905 році постала Українська громада в Шанхаї, яка об'єднала підприємців та урядовців українського походження з тодішніх російських установ. У тому ж році громада переслала до Петербургу 400 зібраних нею карбованців у фонд видання Євангелії українською мовою. Частина з цих коштів призначалася на видання україномовної газети.

7 грудня 1907 року у Харбіні на основі гуртка українських аматорів, що діяв при літературно-музично-драматичному товаристві „Емельде" було засновано Український клюб. Офіційне відкриття клюбу відбулося 20 січня 1908 року. Клюб став другою леґальною українською організацією на Далекому Сході (після української студентської громади при Східньому інституті у Владивостоці). Вже при відкритті клюбу до нього входило близько 300 осіб, діяв аматорський гурток на чолі з артистом П. Українцевим, пізніше – К. Слоновською, хор під керівництвом П. Машина та бібліотека. Щосуботи відбувалися камерні вистави.

Під час Першої світової війни Клюб збирав кошти на допомогу постраждалим від бойових дій і надсилав до Києва та Петербурґу для допомоги українському населенню прифронтової смуги. В 1916 році вдалося відкрити першу на Далекому Сході українську початкову школу та розпочати зведення будинку для неї. 26 травня 1918 року відбулося закладення Українського національного дому. У торжестві взяв участь адмірал О. Колчак. Перший камінь заложили брати П. та І. Шевченки, які пожертвували на будівництво 3.500 карбованців. Дім було збудовано на добровільні пожертви. У ньому були розміщені школа, бібліотека, музичні гуртки. У 1922 році одну з великих кімнат відвели під церкву. Настоятелем парафії був о. Гордзієвський, диригентом хору - С. Кукуруза.

Із встановленням у 1922 році на російському Далекому Сході влади більшовиків Манджурія, куди перебралося багато діячів з України та Зеленого Клину, залишалася єдиним центром активного суспільно-культурницького та громадсько-політичного життя українців. Серед них зокрема були колишні старшини Січових Стрільців І. Паславський та П. Марчишин, голова Забайкальської Української Ради С. Шведин, деякі організатори та учасники Далекосхідних Українських з'їздів на чолі з О. Ступаком, полковник армії УНР Ю. Рой, член Української Центральної Ради Й.Сніжний, громадський діяч з Амурщини В. Кушнаренко. З Польщі до Манджурії приїхали лікар Д. Барченко й інженер О. Вітковський, з Праги – професор І. Шлендик з дружиною, відомий діяч, голова харбінської „Просвіти"

У 1923 році китайська влада закрила в Маньчжурії українські організації, а пізніше конфіскувала майно Українського клюбу та його дім. Відіграв неґативну роль і Мукденський договір 1924 року, згідно з яким Східньо-китайська залізниця перейшла у спільне китайсько-радянське управління, а значна кількість українців – службовців залізниці – змушена була прийняти радянське громадянство задля збереження своєї праці. Все це призвело до майже цілковитого занепаду зазначених організацій у першій половині 1926 року. Леґально діяла лише парафія української православної церкви Св. Покрови, яка значного впливу на українське суспільне життя не мала.

У червні 1935 року була створена Українська національна колонія – єдина для всіх українців централя, яка довгий час залишалася єдиною легальною організацією після заборони в 1937 році японською військовою владою всіх інших українських товариств. У різні роки в Манджурії виходили українські часописи. Організоване українське життя в Манджурії перестало існувати із вступом у 1945 році радянських військ, а в інших районах Китаю – на початку 1949 року, перед падінням гоміндаНівської влади. Більшість активних членів українських громад були засуджені до позбавлення волі, а Ю. Рой та І. Шлендик – до розстрілу. Люди, що належали до українських громад у Тяньцзіні, Циндао і Шанхаї, а також деякі неорганізовані шанхайські українці були евакуйовані трьома групами на Філіпіни з пляном дальшого переїзду до Австралії, Аргентини, Канади і США.

Андрій Попок,
Київський Центр сучасного суспільствознавства

Журналісти у боротьбі за демократію

КИЇВ. – 6 червня Секретаріят Національної спілки журналістів України з нагоди професійного свята працівників масової інформації присудив традиційні нагороди редакційним колективам та журналістам. Зокрема нагороди імені Івана Франка присуджено Уповноваженому Верховної Ради з прав людини Ніні Карпачовій за наполегливий захист журналістів від незаконного обмеження їхніх прав і свобод; кореспондентові газети "Ехо" (Житомир) Петрові Тарасюку за невтомну працю зі збирання матеріялів про журналістів, які загинули, виконуючи професійний обов'язок; телекомпанії "Магнолія-ТБ" (генеральний директор - Євгенія Ткаченко) - за організацію всеукраїнської благочинної акції "Служба розшуку дітей".

У номінації "Золоте перо" нагороджено журналістів: Ганну Волкову з Полтавської области, Ольгу Духновську з Народичів (Житомирська область), Віру Ісаченкову з Хмельницького, Олену Карпенко і Марину Корець з Донецька, Федора Млинченка з Києва, Степана Сачука з Луцька, Павла Усенка – наукового співробітника Інституту історії НАН України.

УНІАН

Редакція „Свободи" приєднується до вітань на адресу нагороджених журналістів та видань і висловлює надію, що їхня праця стане прикладом для усіх засобів масової інформації у діяльності в ім'я побудови демократичного суспільства України.

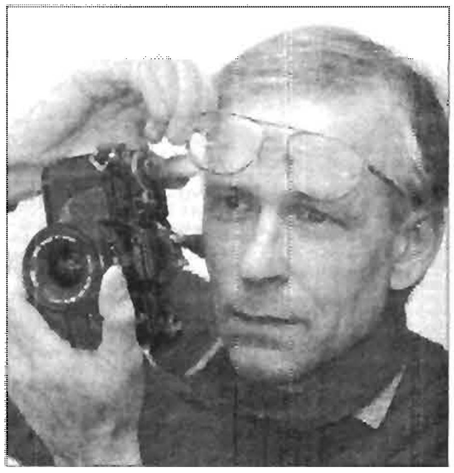
Закінчився Всеукраїнський конкурс світлин

КИЇВ. – 1 червня у Торгово-промисловій палаті України закінчилася підсумкова фотовиставка першого Всеукраїнського конкурсу незалежної журналістської фотографії „Глаз медіа - Україна", яка проводилася у рамках Міжнародної виставки „Київський фотоярмарок".

Фотоконкурс і виставка організовані інформаційним агентством УНІАН. У них взяли участь 50 осіб з України, які представили 400 фотографій. Першу нагороду (цифрову фотокамеру „Leisa Digilux") одержав фотограф зі Львова Олексій Шинкаренко за світлину падіння винищувача Су-27 на летовищі Скнилів у Львові 27 липня 2002 року.

Серед нагороджених – Сергій Пащенко, Віталій Грабар, Ігор Горовенко, Олександер Синиця та інші.

Ірина Тимофєєва,
УНІАН

Серед відзначених – фотокореспондент УНІАН Олександер Синиця

Переможець конкурсу Олексій Шинкаренко і його світлина.

ЩИРА ПОДЯКА ЗАХИСНИКАМ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Освітня Фундація Петра Яцика, Ліга Українських Меценатів, Міністерство Освіти та Науки України і всі, кому не байдужа доля української мови, висловлюють щиру подяку конструктивним патріотам, які своїми пожертвами підтримали учасників III Міжнародного конкурсу з української мови ім. Петра Яцика у 2002-2003 академічному році! Наша особлива подяка пану Стенлі Пітерсону за княжий дар у сумі $55,000.00, а також панству Кралькам за щедру пожертву в сумі $10,000.00 на допомогу в піднесенні престижу державної мови на рідній Батьківщині.

Якщо у першому конкурсі взяло участь понад 200 тисяч учасників, то в другому і третьому - вже понад 5 мільйонів школярів та студентів, що, безперечно, засвідчило велику зацікавленість цим унікальним мовним марафоном. Петро Яцик, ініціатор конкурсу, був переконаний, що подібні акції допоможуть зукраїнізувати Україну, навернути молодь до рідної мови, підняти її престиж. Сьогодні цю акцію називають одним з наймасовіших націотворчих патріотичних проєктів за всі роки Незалежности. Конкурс має тривати й тривати, він має охопити всю Україну, - переконані його організатори.

Підтримаймо ж цю унікальну мовну акцію всі ми, українці, українські підприємства в діяспорі та в Україні, щоб наступний, четвертий конкурс, став ще масштабнішим і потужнішим, адже ми працюємо для України, для майбутніх молодих поколінь і для того, щоб українська мова процвітала в Україні і в діяспорі. Лише об'єднані, ми зможемо допомогти своїй Батьківщині.

Докладнішу інформацію про Конкурс з української мови в Україні можна отримати в Освітній фундації Петра Яцика:

Petro Jacyk Educational Foundation, 5080 Timberlea Blvd., # 202, Mississauga, ON L4W 4M2, Canada, (905)238-0467, fax (905) 625-8445, email pjef@istar.ca.

Ми висловлюємо найщирішу подяку всім, хто склав пожертви на Третій міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика. Ось ці жертводавці (суми подано в канадських долярах):

Стенлі Пітерсон (Вілодейл, Канада)
$55,000.00

Катерина та Павло Кральки (Вінніпеґ, Канада)
$10,000.00

АБ "Експрес Банк" (Україна)
$6,430.00

АТ Фармацевтична фірма "Дарниця" (Україна)
$5,590.00

Іван Малий (Евансбург, Альберта, Канада)
$3,000.00

Всеукраїнське об'єднання "Держава" (Україна)
$2,767.00

Леся Ткач (Австралія), Український Братський Союз (Скрентон, США)
по $1,568.00

Фундація ім. Івана Багряного (Арлінгтон Гайтс, США)
$1,504.00

Михайло та Марія Гояни (Австралія)
$1,468.00

Ірина Цьонка (Торонто, Канада)
$1,100.00

Петро Малофій (в пам. Марусі Онищук), Іванко Харук, Союз Українців Самостійників (Едмонтон), Андрій Порицький (Коністон), Фундація д-ра Стефана та Мішелін Воробців (Саскатун), Катерина та Григорій Свергуни (Терра Котта), Павло Гладушниця, Ліга Українок Канади (відділ Судбури), Тетяна Гладій - Мацьків, Іван Мазуренко, Ольга Соболь (Торонто)
по $1,000.00

Братство Колишніх Вояків 1-ої Дивізії Української Національної Армії, Головна Управа, (Торонто)
$766.55

о. Іван Шевців (Австралія)
$745.00

Мирон Дахнівський (Чікаго, США)
$725.00

Роман Чолкан (Торонто)
$700.00

Конгрес Українців Канади (відділ Оттава)
$610.00

Марія і Михайло Гоголі (в пам`яті внука Олександра Гоголя, Торонто)
$600.00

Мирон Балич (Вернон), Орися та Ілля Яремчуки (Тандер Бей), Василь Мойсяк, Ліда Палій, Віра і Іван Сейчуки, Ольга і Ярослав Томків (Торонто)
по $500.00

Лідія та Анатоль Валюх-Брантони (Пал Десерт, США)
$470.00

Александра та Мирон Стебельські (Нюарк, США)
$464.00

д-р Андрій та Оксана Мацків (Бруклін, США), Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (Торонто)
по $400.00

Союз Українок Канади, відділ св. кн. Ольги (Торонто)
$350.00

Союз Українок Америки Відділ 81, ім. Олени Степанів (Варрен, США), Канадське Товариство Приятелів України (Оттава), Братство Українців Католиків при Парафії Св. о. Миколая, Іван Верига, Василь Драбик, Ярослава Лис, Леонід Ліщина, Українські Працівники Літератури для Дітей і Молоді (Торонто)
по $300.00

Фонд "Україна Інкогніта," голова Анатолій Матвієнко (Україна)
$280.00

Галина і Віктор Мартиненків
$253.00

Розалія та Андрій Дутків (Бурлінгтон), Оля та Юрій Татарків (Венис, США), Український Клюб Сеньорів "Зустріч" (Кіченер), Українська Національна Кредитова Спілка (Монтреаль), Юлія та Ярослав Дмитерків (Ніягара Фолз), Марія Норяк Синді БК, Українська Суспільна Служба (відділ Тандер Бей), Адвокатське Бюро Виллс, Юрій Кісіль, Оксана і Ярослав Соколики (Торонто)
по $250.00

Клюб "Заграва", Ірина та Андрій Коморовські, Марія та Роман Остапи, Таня Ткаченко (Торонто)
по $200

Марія та Федір Гайові (Венис, США), Ігор Йосипів (Ню Орлінс, США), Надя та Осип Німиловичі, (Філядельфія, США)
по $150.00

др. Марія Фішер-Слиж (Торонто)
$147.00

Лідія Гошовська (у пам'ять Володимира Гошовського, Бронкс, США)
$146.00

Наталя Земна ПП "Зелена Планета" (Україна)
$104.00

Комітет Українців Канади (відділ Бранторд), Марія та Микола Роїки (Велланд), Українське Канадське Культурне Товариство Ванкуверського Острова (Вікторія), Ярослав Гембатюк (Вілодейл), Дарія Бродгед, Іван та Дженні Кубраки, Канадське Товариство Приятелів України, Український Культурний Центр (Гамільтон), Текля і Іван Перуни (Гамптон), Наталія і Євген Гарасимів (Едмонтон), Люба і Богдан Пендзей (Етобіко), Б і Ж Мюзик (Міссіссаґа), Андрій Цибульський (Монтреаль), Дарія і Мирон Козаків (Ст. Ленард), Панство Гальчуків (Ст. Кетеринс), Євгенія Барицька, Віра і Ярослав Верґановські, Александра Дем`янчук, Яків Голубицький, Марія і Мирослав Горбани, Неллі та Григорій Литвини, Іван Максим, Михайло Миро, С. Пилип'юк, Володимир Садівник, Александра Тарнавська, Іван Франів (Торонто)
по $100.00

Іванна Кучер (Варрен), Станіслав Ґець (Ґлендейл, США), Віра Дратвінська (Кретел, Франція), Донна Паттерсон (Міссіссаґа)
по $75.00

ПП "Таксі Лідер-Т" (Україна)
$63.00

Олена Борис (Севен Гилс, Австралія), др. Мирослав Гладишевський (Калґарі), Ліга Українських Жіночих Організацій ім. Лесі Українки (Вердун), Надя Винницька (Ласал), Орися і Омелян Висошанські (Міссіссаґа), Емілія Бурдіо, Дарія Дербиш, Олена Івасишин, Михайло Лавришин, Володимира Лучків, (Торонто)
по $50.00

Лучіана і Роман Терлецькі (Вердун), Павліна і Стефан Корлатовичі (Парма, США)
по $30.00

Марія Гнип (Міссіссаґа), Оксана Заєчковська, Марія Котовська-Корчак, Валерія Лисенко, Надя Анна Станяк (Торонто)
по $20.00

Тарас ЯЦИШИН
виконавчий директор
Освітньої Фундації Петра Яцика

25-го травня 2003 р.

СПОРТ

Легка атлетика

У Бидгощі, Польща, на стадіоні „Завіша" 10 червня закінчився 3-ій Европейський легкоатлетичний фестиваль, у якому взяли участь понад 230 спортовців з 9 країн світу, у тому числі з України. Переможцем у бігу на 10 тисяч метрів стала киянка Наталія Беркут, Тетяна Лук'яненко посіла друге місце в бігу на 200 м, а Євгенія Савіна у стрибках з жердиною лише 10 см поступилась польці Моніці Пирек.

* * *

На турнірі у Стамбулі, який закінчився 7 червня, українські легкоатлети вибороли 9 нагород, три з яких – золоті. В Туреччині українці здобули нагороди з кидання молота і кулі, стрибків у висоту, бігу на тисячу і дві тисячі метрів, на сто метрів з перепонами, потрійного стрибка. На представницькому турнірі у грецькому місті Чанья відзначена золотою нагородою Олена Пастушенко, яка виграла стометрівку.

Ручний м'яч

Наприкінці цього року, з 1 по 14 грудня, у Хорватії відбудеться чемпіонат світу з ручного м'яча серед жінок. На ці змагання збірна України вийшла через сито кваліфікації у грі з комадою Литви. Перша зустріч цих команд у Вільнюсі завершилася поразкою українок – 23:28. Граючи у відповідь, українські гандболістки розгромили прибалтійську команду з рахунком 34:22 і стали учасницями фінальної частини першости світу.

Окрім української збірної, з плей-оф на світовий форум потрапили команди Німеччини, Австрії, Угорщини, Чехії, Словенії, Югославії, Румунії та Еспанії.

У чемпіонаті світу візьмуть участь росіянки, як чинні чемпіони світу, хорватки – господарки змагань, збірні Данії, Норвегії і Франції, які потрапили на чемпіонат світу за підсумками европейської першости.

Плавання

На першому етапі представницького турнірі „Mare Nostrum", який закінчився у Римі, українські плавці здобули три золоті, три срібні та одну бронзову медалю. Як завжди, на висоті була Яна Клочкова, яка виграла плавання на 200 метрів комплексом та вільним стилем. Андрій Сердинов був першим на стометрівці метеликом. Олег Лисогор обмежився „сріблом" на стометрівці брасом. На відстані 50 метрів вільним стилем другим до фінішу прийшов українець Олександр Волинець. Дві нагороди – срібну та бронзову має юна Ірина Амшенікова у плаванні на спині на 100 і 200 метрів.

Бокс

21 червня в лос-анджелеському „Staples Center" відбудеться бій за звання чемпіона світу за версією „WBC" між англійцем Леноксом Льюїсом та українцем Віталієм Кличком.

Володимир Кличко, який перебуває у Лос-Анджелесі, повідомив, що свій наступний двобій він проведе 30 серпня у Німеччині. Де саме відбудеться двобій і хто буде його суперником, він не сказав. Керівництво телеканалу „HBO" зацікавлене в тому, щоб суперником Володимира став його тепер уже колишній одноклюбник Гуан Карлос Гомез, 29-річний кубинець.

Спортивна гімнастика

Віце-чемпіонка світу 1999 року українка Вікторія Карпенко посіла друге місце у багатоборстві на національному чемпіонаті Болгарії. Провідна членкиня збірної України влітку 2002 року переїхала до цієї країни, де займається під керівництвом тренера Георгія Віденова. Чемпіонкою Болгарії стала Жержана Іванова, яка на 0.3 точки випередила колишню херсонську гімнастку.

Футбол

У своїх двох останніх відбіркових іграх до Евро-2004, національна збірна України в зустрічі зі збірною Вірменії перемогла з рахунком 4:3. У Львові стадіон не замовкав ні на секунду, підтримуючи своїх улюбленців. Перед початком гри 28 тисяч львівських вболівальників заспівали „Ще не вмерла Україна".

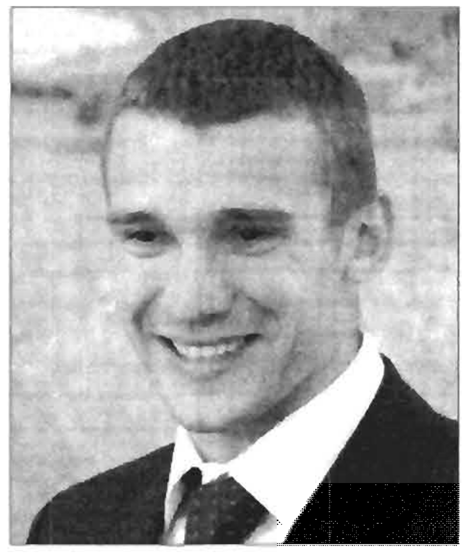
На 16-ій хвилині Лужний у боротьбі з Карамяном втратив контролю над м'ячем і потягнув того за футболку. Було призначено карний – 0:1. Через три хвилини Горшков прицільним ударом головою забив м'яч у ворота вірмен – 1:1. На початку другої половини українці ще раз витягували м'яч зі своїх воріт. Його забив Саркісян.

Другий ґоль українців, коли Шевченко заробив карний, буде викликати суперечки. Шевченко був начебто збитий Овсепяном, і німецький арбітр Альбрехт вказав на 11-метрову позначку. Але порушення правил проти українця не було – це було видно на плівці. Проте і арбітри можуть помилятися... Рахунок – 2:2.

У наступні хвилини Андрій Шевченко влучно посилає м'яч у ворота вірмен – 3:2. Українці відразу пропускають ґоль – 3:3. Від ґолю Шевченка пройшла лише хвилина. На 2-ій доданій хвилині гри Сергій Федоров пробив у дальній кут воріт Березовського – 4:3. Це була перемога.

Наступна гра між національними збірними Греції та України – 11 червня.

Відбіркові матчі ЧЕ-2004, які відбулися 7 червня, принесли кілька несподіваних результатів, і особливо це стосується групи 6, де виступає збірна України. Наприклад, грецька команда на виїзді сенсаційно перемогла збірну Еспанії з рахунком 1:0, і ще більш посилила боротьбу за два перших місця у групі. Після 5-ти змагань у еспанців 10 точок і лише на одну точку відстають українці та греки, в яких по 9. Вже наступна гра між національними збірними Греції та України, який відбудеться 11 червня, може дати відповідь про шанс команди України на путівку до Португалії.

Андрій Шевченко

Турнірне становище в групі 6:

1. Еспанія	*– 10*
2. Україна	*– 9*
3. Греция	*– 9*
4. Вірменія	*– 4*
5. Північна Ірляндія	*– 1*

* * *

Після призначення карного удару до воріт збірної Вірменії у грі на львівському стадіоні гості висловлювали невдоволення рішенням арбітра. Андрій Шевченко, який виконав цей удар, сказав:

– Це їхнє право. Я переконаний, що порушення було. Я був упевнений у своїх силах. Воротар вірменської команди Березовський вважається фахівцем із відбиття карних, але навіть супергравець може схибити. Це – життя. Але я взяв на себе відповідальність і виконав „вирок".

Нападаючий збірної України з футболу Андрій Шевченко (праворуч) бореться за м'яч із гравцем збірної Вірменії Сарґісом Говсепяном під час відбіркової гри Чемпіонату Европи 7 червня на стадіоні „Україна" у Львові. *Фото УНІАН*

НА ДОЗВІЛЛІ

Світлини з України: про лопату і косу

Стара жінка з лопатою – це справжній, автентичний образ України. Йшли роки й віки, змінювалося все на білому світі, тільки не цей символ української землі – жінка з лопатою.

Не пишногруда й горделива скульптура на Володимирській гірці над Дніпром, не легкокрила жіноча постать на Майдані Незалежності, не напарфумлені письменниками „героїні колгоспних полів", а тільки ця старенька матінка чиясь, діти, якої, мабуть, живуть десь по містах або поїхали в чужі краї на заробітки.

Знову настала весна....Фото:УНІАН

Ох, як пригадуються болючі рядки Миколи Руденка (цитую з пам'яті):

За ворота виходять дебелі сини
І сліди замітає за ними пороша...
Материнської мови забудуть вони –
Вже та мова для них нехороша...

А вона все горбиться на колгоспному полі, голови не підводить. Далі у Миколи Руденка:

...Лиш в неділю
є воля городець скопати,
Трактори, управління, директори
А годуються люди
з твоєї лопати....

Світ довкола біжить, змінюється, розвивається... Лише лопата в стружджених жіночих руках все та сама...

П. Ч.

В Україні відбувся конкурс на найдовшу косу „Ой, не ріж косу, бо хороша". Перемогла у ньому Галина Тимчак із села Острів, Львівської области, яка має косу довжиною 210 см. Для порівняння – ріст найвищої жінки в Україні Люби Шило (Чернігів) складає 213 см.

Провідні поети України оспівували дівочу косу як ознаку краси. Тарас Шевченко у поезії „Дівичії ночі" писав:

Розплелася густа коса
Аж до пояса;
Розкрилися перси-гори
Хвилі серед моря;
Засіяли карі очі –
Зорі серед ночі...

Галина Тимчак має найдовшу в Україні косу
Фото УНІАН

Галині Тимчак 42 роки. Коли їй було 19, одружилася зі Степаном. Вони подружилися, коли їй було тринадцять. Тепер у них дві доньки і внучка. Якось у молоді літа коса врятувала життя Галині: на річці вона тонула і подруги витягнули її з води... за косу. Іншим разом у поїзді зчинилася паніка: вночі пасажир у вагоні прийняв її косу за ... змію.

Коли на початку 1990-их років в Україні впровадили обмежений продаж товарів першої необхідности і продавали тільки дві пляшечки шампуну в одні руки, Галина в крамниці розпустила косу і запитала: „Чи мені вистачить?". Їй продали цілу скриньку миючих засобів.

Л. Хм.

Коровай з Гайворону

Я не був тут двадцять років – у селі Буговому біля Гайворону на Кіровоградщині, на тому обійсті, де, задерши голову. колись рахував в небі овечок-хмаринок, які неспішно просувалися у блакитній далечині.

Я був радий зустріти бабусь, які у роки мого дитинства були молодицями, обійнятися з дядьками, котрі свого часу гралися на сільських вулицях і ловили рибу у річці. Географічно місцевість, як прийнято говорити, глибинка. До усіх обласних центрів не менше 200 кілометрів.

Це – східнє Поділля. З приємністю хочу зазначити, що мої земляки-подоляни собакам сіно не косять. І хоч непроста теперішня днина своїм непривітним крилом торкнулася й Гайворонщини, але люди щедрі на добрі вчинки. Перехожі охайно вбрані, в крамницях, на вулицях люди, як правило, привітні.

І ще одна приємна річ, котра впадає в око на гайворонських вулицях. Містечко, можна сказати, українське. Майже повсюдно навкруги – рідне слово. Зник русифікаторський тиск, і народ все більше навертається до рідного. Яскраве спростування шовіністичної тези про те, що, мовляв, українці самі відмовляються від своєї мови.

За весь час перебування у Гайвороні я помітив лише один напис мовою сусідньої держави „Колхозний ринок". До речі, про гайворонський базар. Цікаво було спостерігати його відмінність. Була якась особлива довірливість поміж покупцями та продавцями. Очевидно, через те, що більшість тут добре знає одне одного. Не ошукати, а допомогти.

На згадку про гайворонський базар залишилася у мене літня „кептурка" (подолянське слово, що означає літній головний капелюх), очевидно, турецького виробу. А ще склянка лікувального меду з села Казавчина, котре примостилося нижче за течією річки від рідного мого Бугового.

Ще був великий, гарно оздоблений коровай, вартий опису науковців і оспівування поетів. Стільки у ньому було не лише сили вкраїнських полів, а й душі нашого народу! Купив його я у жінки з села Ставки в розпалі суботнього дня. Мене так вразило це диво, що я попросив брата Михайла зфотографувати мене на згадку з майстринею пекарської справи.

Коровай доїхав до Дніпропетровська і став учасником моєї телевізійної художньої програми „Дивосил", опісля чого ним ласували не лише колеги і знайомі, а й моя, щоправда, невелика родина ще добрий тиждень не купувала хліба.

Фідель Сухоніс

Філателія

Нові поштові марки України

26 травня філателістичний журнал „Linn's Stamps News", що видається в Огайо, вмістив у числі 76 повідомлення про дві поштові марки України з серії „Европа", випущені 21 березня в пам'ять жертв Чорнобиля і з нагоди свята Благовіщення.

Художник Олексій Штанько відтворив на марці біблійні сцени з'явлення ангела до Діви Марії. Вміщено також тексти з Євангелії від Луки. Обидві марки мають номінал 1.75 гривні.

14 червня буде випущено в обіг 12 художніх поштових марок у вигляді малого аркуша – „Сови України". Художник – Олександер Легкобит.

28 травня введено в обіг художній поштовий бльок „Володимир Мономах". Тексти на полях: „У ратях вельми хоробрий і вмілий" та „До всіх він був милостивим і щедрим на пожертви". Художник – Катерина Штанько. 8 травня була введена в обіг художня поштова марка „Львівська область". Художник – Олександер Калмиков.

Л.Хм.

Відійшла св. п. Ірена Моцюк

Минає рік, як відійшла від нас сл. п. Ірена Моцюк, мій найдорожчий друг. Ми познайомилися в Польщі, де працювали разом для підпільної розвідки ОУН, переховували членів УПА, що переходили на Захід. Ірена була людина серйозною, обов'язковою, відданою праці, відповідальною, їй можна було довіряти різні завдання, які вона старанно виконувала.

Виїхала Ірена до Америки швидше від мене і оселилася в Йонкерсі, де прожила аж до смерти. З перших днів вона включилася в різні громадські праці, вступила до першого відділу Союзу Українок Америки в Нью-Йорку і була його членкою понад 10 років. Коли утворився 119-ий Відділ СУА в Йонкерсі, перейшла до цього відділу і згодом стала його головою аж до смерти.

Вечорами вчилася у коледжі і в 1973 році одержала диплом „BS in Education". Допомагала чоловікові у його підприємництві, що увінчалося нагородою „Emmy Award" у 1998 році.

Я часто зустрічався з покійною Іреною, її чоловіком Ярославом і доньками Даркою і Наталкою. Доньки вже заміжні і мають своїх дітей. Не дочекалася Ірена побачити наймолодшого внука Петруся, що народився після її смерти.

Хвороба завчасно забрала Ірену з цього світу. Вона була весела, приємна, скромна, любила подорожувати, цікавилася Україною і світом, багато читала і була глибоко віруючою християнкою. Була дуже чесна і гостинна.

Залишила чоловіка Ярослава, дочку Дарку з чоловіком Ігорем та дітьми Анастазією і Петрусем, дочку Наталку з чоловіком Давидом та дітьми Дієною і Миколою.

Я втратив дорогу приятельку і подругу, про котру ніколи не забуду. Нехай спокійно спочиває!

Семен Маркусь

Другові – на дорогу до вічности

З невимовним болем доводиться попрощати в дорогу до вічности Степана Ґоляша – псевдо „Мар", який 28 травня залишив земне життя. У місцевому Відділі УККА покійний довгі літа був референтом допомоги для Інформаційного бюра УККА у Вашинґтоні, був серед засновників банку „Певність".

Стефан Ґоляш-Мар свої юні літа провів у селі Бишки на Бережанщині. Від юних літ брав участь у підпільній мережі ОУН, як і його брати та сестра Теодозія. Григорій, Василь і Теодозія загинули у боротьбі, а Семен з Української дивізії потрапив в більшовицький полон і перебув 10 літ каторги.

Стефко не відставав від рідних і від юних літ включився в ряди юнацтва ОУН. В роки німецької окупації вступив на агрономічний факультет Львівської політехніки, звідки пішов в УПА, в якій перебув цілу епопею тернистого шляху боротьби за рідний край, аж до 1947 року, коли з групою повстанців дістався до Австрії, а опісля – до Баварії. У 1949 році в Мітенвальді Стефко одружився зі санітаркою УПА Надійкою Партикевич – псевдо „Марійка".

З переселенням біженців до США молоде подружжя Ґоляшів дісталося до Чикаґо, де включилось в політично-суспільне та релігійне життя тутешньої громади. Стефан Ґоляш з дружиною Надійкою віддавали свої сили і знання молоді СУМ-і, головно в часі її таборування на оселі в Барабу, де він працював як головний виховник.

Багато зусиль і коштів С. Ґоляш віддав редакції літопису УПА, де був співредактором. Від початку творення нової парафії святих Володимира і Ольги включився в її розбудову, і майже до останніх днів своєї важкої недуги був членом парафіяльної ради.

У родинному житті разом з дружиною виховав в українському національному дусі двоє дітей – Олю і Ромка.

Нехай гостинна американська земля буде йому легкою, а вітри рідного села Бишки і шум потоків Карпатських гір стелять дорогу до вічности.

Лев Боднар

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 9 червня 2003 р. померла наша найдорожча МАМА, БАБА і ПРАБАБА

СВ. П.
НІНА ЛІНДФОРС-МИХАЛЕВИЧ

нар. 1 травня 1906 р.

ПАНАХИДА відбулася в середу, 11 червня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Conroy Funeral Home, 21 East 2nd St., Baund Brook, NJ.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в церкві св. Андрія в С. Бавнд Бруку в четвер, 12 червня, о год. 10-ій ранку.

В глибокому смутку:

донька	– ІРИНА МИХАЛЕВИЧ-ТКАЧЕНКО з родиною
донька	– ОЛЕНА МИХАЛЕВИЧ
син	– ТАРАС МИХАЛЕВИЧ з донькою
донька	– ОЛЬГА МИХАЛЕВИЧ-РУДАКЕВИЧ з родиною

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на „Смолоскип": P.O. Box 8041, Bridgewater, NJ 08807 або на Капелю бандуристів ім. Т. Шевченка в Дітройті: P.O. Box 12129, Detroit MI 48212-0129.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЯРОСЛАВ АЛЕКС РОГОВИЙ член 362-245 Відд. Т-ва „Запорізька Січ" в Трентоні, Н. Дж. Помер 27 лютого 2003 р. на 47-му році життя. Нар. в 1956 р. Членом УНС став в 1956 р. Залишив в глибокому смутку дружину з двома донечками, брата з родиною та батька і матір. Похорон відбувся 4 березня 2003 р. на цвинтарі св. Тройці в Трентоні, Н, Дж.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ДЕНИС М. ПІСАРЧИК член 38 Відд. Т-ва св. Миколая в Аубурн, Н. Й. Помер 13 лютого 2003 р. на 74-му році життя. Нар. в 1928 р. в Аубурн, Н. Й. Членом УНС став в 1967 р. Залишив у глибокому смутку Куніотту Пісарчик. Похорон відбувся 17 лютого 2003 р. на цвинтарі св. Йосифа в Аубурн, Н.Й.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

АННА ЛОНАРДО член УНС Відд. 230 Т-ва св. Івана в Остінтавн, Огайо. Померла 3 квітня 2001 р. на 83-му році життя. Нар. в 1918 р. в Янгставн, Огайо. Членом УНС стала в 1936 р. Залишила у глибокому смутку дочку Джоанн Ван Сух, внучку Келсей Линн. Похорон відбувся 6 квітня 2001 р. на цвинтарі Калварія в Янгставн, Огайо.

Вічна Її пам'ять!

Секретар

АННА КОНАНЕЦЬ член УНС Відд. 473 Т-ва ім. сот. Ю. Головінського в Монтреалі, Канада. Померла 31 липня 2002 р. на 91-му році життя. Нар. в 1911 р. в Яворові, Україна. Членом УНС стала в 1970 р. Залишила в глибокому смутку сина д-ра Джеральда М. Конанця. Похорон відбувся 2 серпня 2002 р. на цвинтарі в Монтреалі, Квеб., Канада.

Вічна Її пам'ять!

Секретар

ЙОСИП ДОБОШ член УНС Відд. 120 Т-ва св. Миколая в Аликвіпі, Па. Помер 1 лютого 2003 р. на 82-му році життя. Нар. в 1921 р. Членом УНС став в 1945 р. Залишив у глибокому смутку п'ятьох дітей: Денніс, Мар'яна, Роберт, Михайло, Донна, 11 внуків та дальшу родину в Америці і Україні. Похорон відбувся 4 лютого 2003 р. на цвинтарі Мавнт Оливет в Гопвел-товншіп.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ІВАН ЯХВАН член УНС Відд. 282 у Вілкс Беррі. Помер 9 лютого 2003 р. на 83-му році життя. Нар. в 1920 р. Членом УНС став в 1996 р. Залишив у глибокому смутку сестер Анну і Мері, брата Стенлі, племінників і племінниць. Похорон відбувся 13 лютого 2003 р. в Holy Transfiguration of Our Lord Parish Cemetery в Nanticoke, PA.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

АННА СУЛИМА член УНС Відд. 9 Т-ва св. Марії в St. Clair, PA. Померла 5 березня 2003 р. на 87-му році життя. Нар. в 1916 р. в Шенандоа Па. Членом УНС стала в 1934 р. Залишила в глибокому смутку братів Франка і Івана, сестру Елизабет. Похорон відбувся 10 березня 2003 р. на цвинтарі St. Nicholas в St. Clair, PA.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого найдорожчого
ЧОЛОВІКА, ТАТА і ДІДУСЯ

бл. п.

МИХАЙЛА КІГІЧАКА

відбулися

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

в катедрі св. Якова в Сіетлі, Ваш.;
і в церкві св. Івана Хрестителя, Вашон, Ваш.

Дружина МЕЛАНІЯ з родиною.

У ПЕРШУ НЕВИМОВНО СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБЦІ і ПРАБАБЦІ

бл. п.

ОЛЬГИ П. ДЕНИСЕНКО

яка відійшла від нас 14 червня 2002 р.

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відслужені

у церкві Пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н.Й.;
у церкві св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.;
у церкві св. Духа в Монтреалі, Канада.

Вічна Її пам'ять!

Залишилися у глибокому смутку:
чоловік – ІВАН
син – ВОЛОДИМИР з дітьми і внучкою.

Просимо молитися за душу покійної ОЛЬГИ.

ПОДЯКА

з відходом у вічність дня 6.29.2002 р.

бл. п.

ІРЕНИ з ГАЄЦЬКИХ ДОРОЖИНСЬКОЇ

родина і приятелі, вшановуючи Її світлу пам'ять зложили на фонд

УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ СЕМІНАРІЇ У ЛЬВОВІ, УКРАЇНА
пожертви в сумі:

Ольга Гаєцька	200.00 дол.
Надя і Франк Опушинські, Микола Галів	по 100.00 дол.
Зорянна Демчук Спіс	75.00 дол.
Анна Демчук, Володимир і Богданна Гнатківські, Олена і Юрій Кісілевські, Ірена Чума і Уляна Гілбрет, Ольга Нагірна, Ігор і Богданна Чуми	по 50.00 дол.
Михайло і Віра Шпонтак, Ніля Чума	по 30.00 дол.
Андрій і Ліда Закревські	25.00 дол.
Ірена Юрчик, Галина Яремко	по 20.00 дол.
Ольга Магоцька, Анна Матковська	по 10.00 дол.

НА ФОНД ДОПОМОГИ СИРОТАМ В УКРАЇНІ:

Ліда Кульчицька-Гіфлер, Ольга Гаєцька	по 100.00 дол.
Разом зложено:	1,120.00 дол.

Всеч. отцям Христофорові Войтині і Пилипові Сандрикові за відвідини бл. п. Ірени в лікарні і за похоронні відправи, щире Спасибіг.

Всім приятелям Покійної за присутність на похороні і зложені пожертви в Її пам'ять – щиро дякуємо.

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою, що 28 травня 2003 р.
відійшла у вічність на 81-му році життя
наша дорога ТЕТА

бл. п.

КОРНЕЛІЯ ЗИЗЮК

з дому ПИЛИПОНЬКО

Народжена 19 березня 1922 р. у Галичі в Галичині.

ПАРАСТАС відбувся в неділю, 1 червня 2003 р. в похоронному заведенні Квін Меморіял Білдинґ у Нью-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 2 червня 2003 р. в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н.Й.

Похорон на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

У глибокому смутку залишилися:

племінниця – АННА БАТ з родиною в Нью-Йорку
ближча і дальша родина в Україні
та друзі і знайомі.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок,
10 червня 2003 р. упокоїлася в Бозі

св. п.

НЕОНІЛЯ з ГОЛОВАЦЬКИХ КРАВЦІВ

народжена 1910 р. в Шилах на Тернопільщині.

ПАРАСТАС відбудеться в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж. в п'ятницю, 13 червня о год. 7:30 веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку в суботу, 14 червня о год. 9:30 ранку, а відтак на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У смутку залишилися:

діти – син МИКОЛА ГОРДІЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ
– донька ДЗВЕНИСЛАВА з мужем ЛЮБОМИРОМ ЯВНИМ
– син ЮРІЙ з дружиною ОКСАНОЮ

внуки – МАРІ-ЛЕСЯ КРАВЦІВ з мужем МАТЕЄМ ЛЕВИНОМ
– АНДРІЙ КРАВЦІВ з дружиною САМАНТОЮ
– ПАВЛО КРАВЦІВ
– ОЛЬГА ЯВНА з мужем ОЛЕГОМ СОХАНОМ
– РОМАН ЯВНИЙ
– ТАТІЯНА ЯВНА з мужем КІТОМ ОТТО
– ЛАДА ЯВНА з мужем ЮРІЄМ ҐАВДЯКОМ
– ОЛЕНА КРАВЦІВ
– НАТАЛКА КРАВЦІВ

правнуки – ІЛАЙ, КАЙЛ, БЕН і ДАНИЛО КРАВЦІВ
– КАЙЛ і ДЖЕК ОТТО
– ЛЕВ ҐАВДЯК

та родина в Америці, Канаді і в Україні.

Вічна Їй пам'ять!

За мову і зміст посмертних
оголошень
і подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною вісткою з рідними та приятелями, що 22 травня 2003 р. відійшла у вічність дорога
ДОНЬКА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ВІРА ДЕЙЧАКІВСЬКА

Народжена 30 березня 1939 р. в Івано-Франківську, Україна.

СЛУЖБА БОЖА відбулася 27 травня 2003 р. в українській католицькій церкві св. Миколая у Пассейку, Н. Дж.
ПАРАСТАС відбувся 27 травня 2003 р. в похоронному заведенні „Hunt Stellato" у Форт Лі, Н. Дж.

Залишені в смутку:
тато – БОГДАН ДЕЙЧАКІВСЬКИЙ
сестра – МАРТА з чоловіком ВЕЙН КОНКІ
племінники – МАРКО ГІМЕН з дружиною ЛІСОЮ і дітьми НІКОЛ, ЖАКЛІН і ВОЛОДИМИРОМ
– ТАНЯ ГІМЕН
– ХРИСТЯ КИРК з чоловіком РИЧАРДОМ і дітьми ІТОН І АДЕН
та родина в Америці, Канаді і Україні.

Вічна Її пам'ять!
Просимо про молитви за душу Покійної.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

24 червня 2003 р.

будуть відправлені СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

В українських католицьких церквах: у Пассейку, Н.Дж.;
у Денвері, Кольорадо;
у Торонто, Канада;
у Норт Порті, Фла.;
у Ямниці, Україна.

СТАНИЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1 УД УНА
в РОЧЕСТЕРІ, Н.Й.
Ділимося сумною вісткою з побратимами і українською громадою, що 18 травня 2003 р. у Вест Палм Біч, Фльорида, відійшов у вічність

бл. п.

ОРЕСТ СОРОБЕЙ

нар. 5 лютого 1922 р. в с. Біле, р-н Чортків.

Довголітній член і колишній голова станиці.

Дружині покійного Ореста СВІТЛЯНІ і дочці ІРИНІ висловлюємо щирі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 3 червня 2003 р. відійшла у вічність

бл. п.

ЛІДІЯ ХОМА

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 8 червня 2003 р. в Duchynski Cherko Funeral Home, Inc.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 9 червня 2003 р. в українській католицькій церкві св. Юра в Нью-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У смутку:

кузинка – ҐАБРІЄЛА ЧЕРНИ МИЧЕЛ

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною і болючою вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що у вівторок, 20 травня 2003 р.по довгій і тяжкій недузі, відійшов у вічність на 49 році життя, мій дорогий і незабутній СИН

бл. п.

ОЛЕГ-РОМАН КУЗЬМА

Покійний належав до церкви Чесного Хреста в Асторії, Н.Й. Був доброї вдачі та доброго серця. Працював в Колумбійському університеті „Плазма Фізик лабораторії", як електронік технік, а також design of a fiber optically coupled transmitter-receiver set using a laser diode/photodiode combination.

Любив музику, був учнем школи бл. п. професора Вадима Кіпи. Добре грав на піяно. Належав до багатьох організацій. Через хворобу не міг працювати та брати участь в суспільному житті.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 24 травня 2003 р. в українській католицькій церкві св. Юра в Нью-Йорку. Покійний був похований на українському цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишилися у глибокому смутку:
мама – НАДІЯ
сестра – МИРОСЛАВА з мужем МАРТИНОМ та синами
син – ЛЕСИК з родиною
син – МАРТИН
брат – ЮРІЙ з родиною
та ближча і дальша родина в Украні.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. ОЛЕГА

відбудеться

СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в четвер, 19 червня 2003 р., о год. 8-ій ранку

в церкві Чесного Хреста, в Асторії, Н.Й.;
в катедрі св. Юра у Львові та
в старенькій церковці в Глиняни-Замістя, Україна.

Про молитви за спокій душі Покійного

просять мама НАДІЯ з родиною.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*